

शितगंगा नगरपालिकाको

मध्यमकालीन खर्चसंरचना

(आ.व. २०७९/८०-२०८१/८२)

तयारीकर्ता:

कन्सलटेन्सी फर्म फर ट्रेनिङ्ग रिसर्च एण्ड डेभलपमेन्ट

नेपाल प्रा. लि.

भक्तपुर, नेपाल ।

विषय सूची

मन्तव्य	५
परिच्छेद १- परिचय	७
१.१ पृष्ठभूमि.....	७
१.२ अवधारणा तथा उद्देश्य.....	७
१.३ संस्थागत व्यवस्था.....	८
१.४ तर्जुमा प्रक्रिया	८
१.५ यसका सीमाहरु.....	९
परिच्छेद २ - मध्यमकालीन खर्च संरचना	१०
२.१ पृष्ठभूमि.....	१०
२.२ सोच, उद्देश्य तथा रणनीति.....	१०
२.३ मध्यमकालीन आर्थिक खाका.....	११
२.४ मध्यमकालीन नतिजा खाका	१२
२.५ मध्यमकालीन बजेट खाका	१४
२.६ बजेट विनियोजन र प्रक्षेपणको बाँडफाँट.....	१८
२.६.१ रणनीतिक स्तम्भको आधारमा तीन आर्थिक वर्षको अनुमान तथा प्रक्षेपण	२२
२.६.२ प्राथमिकताक्रमको आधारमा शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण	२३
२.६.३ दिगो विकास लक्ष्यको आधारमा तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण.....	२४
२.६.४ लैंगिक संकेतको आधारमा शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण	२७
२.६.५ जलवायु संकेतको आधारमा शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण.....	२९
२.६.६ स्थानीय गौरवका आयोजनाको शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण.....	३०
२.६.७ विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा आयोजनाको शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण	३१
परिच्छेद ३ - आर्थिक क्षेत्र.....	३४
३.१ कृषि तथा पशुपन्छी विकास	३४
३.२ सहकारी तथा गरिबी निवारण	३८
३.३ उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति.....	४०

३.४ संस्कृति तथा पर्यटन	४३
३.५ श्रम तथा रोजगारी.....	४६
३.६ सिंचाई.....	४८
परिच्छेद ४ - सामाजिक क्षेत्र	५०
४.१ स्वास्थ्य तथा पोषण.....	५०
४.२ शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि	५५
४.३ युवा तथा खेलकुद	५९
४.४ महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण.....	६२
४.५ खानेपानी तथा सरसफाई.....	६६
परिच्छेद ५ - पूर्वाधार क्षेत्र	७०
५.१ भवन, आवास, बस्ती तथा शहरी विकास.....	७०
५.२ सडक तथा यातायात व्यवस्था.....	७३
५.३ विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जा.....	७७
५.४ सूचना तथा सञ्चार.....	७९
परिच्छेद ६ - वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	८१
६.१ वन, वातावरण, जलाधार व्यवस्थापन तथा जैविक विविधता संरक्षण	८२
६.२ विपद् व्यवस्थापन	८५
परिच्छेद ७ - संस्थागत विकास तथा सुशासन	८८
७.१ संस्थागत विकास तथा सुशासन	८८
अनुसूचीहरू.....	९२
अनुसूची १: कार्यक्रम तथा आयोजनाको प्राथमिकीकरण तथा साङ्केतिकरणको आधार तथा प्रक्रिया	९२
अनुसूची २: मध्यमकालीन खर्च संरचनामा एकिकृत गरिएका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको विवरण	१०१
अनुसूची ३: कार्यक्रम तथा आयोजना वा उपक्षेत्रको त्रिवर्षीय खर्च अनुमान तथा प्रक्षेपण, प्राथमिकीकरण र साङ्केतिकरण.....	१०४
अनुसूची ४: मध्यमकालिन खर्च तयारीमा प्रयोग भएका सूचकहरूको स्रोत तथा विश्लेषणको आधार.....	१०५
अनुसूची ५: मध्यमकालिन खर्च तयारीको लागि सम्पन्न भएको कार्यशालाको केही झलकहरू.....	१०६

सन्दर्भ समग्रीहरू..... १०७

मन्तव्य

स्थानीय सरकारको अनुभूति जनतालाई दिलाई सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक हिसावले दरिलो नगरपालिका निर्माणका क्रममा नगरका योजनाहरूलाई व्यवस्थित गराउने प्रयासमा थप ईटाको रूपमा यो मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरिएको छ। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ र अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ मा आधारित भई तयार गरिएको यस संरचनाले नगरपालिकाले लिएको सोचलाई क्रमशः रूपान्तरण गर्न सघाउने विश्वास लिइएको छ। उपलब्ध स्रोत तथा साधनलाई आवधिक योजना र वार्षिक बजेट बीच तालमेल गराई नीति, आवधिक योजना, वार्षिक बजेट र कार्यक्रमको स्थिरता र सुनिश्चितता गर्नु मध्यमकालीन खर्च संरचनाको उद्देश्य रहेको छ। मध्यमकालीन खर्च संरचना आवधिक योजना र दिगो विकासको लक्ष्य हासिल गर्ने एक महत्वपूर्ण औजार हो। सरकारी खर्चमा पारदर्शिता बढाउन, सार्वजनिक निकायलाई जिम्मेवार र जवाफदेही बनाउन तथा वित्तीय अनुशासन प्रवर्द्धन गर्न यसको प्रयोग अपरिहार्य रहेको छ। यसरी प्राथमिकताका आधारमा बजेट तथा साधनलाई सुनिश्चित गरी सरकारलाई साधन स्रोतको अनुमान तथा वितरणमा सहजता भए बमोजिम मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार पारिएको हो।

नगरपालिकाबाट मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्ने यो पहिलो प्रयास हो। विषयगत कार्यालयबाट प्राप्त अप्रशोधित सूचना तथा तथ्याङ्क एवं छलफलहरूका आधारमा यस खर्च संरचना तयार पारिएको छ। संघ र प्रदेशका समग्र विकासका लागि प्राप्त हुने कार्यक्रमहरूको निरन्तरता सहित उक्त योजनाहरूको पूर्ण कार्यान्वयनको सुनिश्चितता र नगरपालिकाको आफ्नो श्रोत एवं अन्य साझेदारहरूको हातेमालोबाट यस नगरपालिकाले आफ्नो सोच अनुरूप दिगो तवरबाट विकासपथ अघी बढ्ने विश्वास लिइएको छ। मध्यमकालीन खर्च संरचनाको निर्माण गर्दा यस नगरपालिकाको सोच "आधुनिक कृषि र पर्यटकीय क्षेत्रको स्थापना, समुन्नत शितगंगा हाम्रो चाहना" अनुरूप विकासका लक्ष्य हासिल गर्दै "समृद्ध शितगंगा निर्माण गर्ने" लक्ष्यमा सहयोग पुग्ने विश्वास नगरपालिकाको रहेको छ।

यस मध्यमकालीन खर्च संरचनाको नतिजा सूचक निर्माण गर्दा दिगो विकासका लक्ष्य, राष्ट्रिय रणनीति, विषयगत एवम् क्षेत्रगत गुरुयोजना र नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रमलाई आधार मानिएको छ। खर्च संरचनालाई यथार्थपरक र अर्थपूर्ण बनाउन योजना र कार्यक्रमलाई प्रथम र दोस्रो प्राथमिकता क्रममा वर्गीकरण गरिएको छ। नतिजा सूचक अनुसारका लक्ष्य प्राप्तिका लागि निरन्तर र योजनाबद्ध रूपमा अनुगमन तथा मुल्याङ्कन प्रणालीलाई कार्यान्वयनमा लैजानुपर्ने हुन्छ। त्यसैले यो मध्यमकालीन खर्च संरचना नगरपालिकाको नीति अनुशासनलाई प्रारम्भिक अवस्था देखि नै प्रभावकारी बनाउन कोशे दुङ्गा साबित हुने अपेक्षा गरिएको छ।

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

अन्त्यमा, यस मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा कार्यमा संलग्न हुनुहुने नगरपालिकाका सबै पदाधिकारी र कर्मचारीहरू प्रति विशेष धन्यवाद सहित विषयगत कार्यालयबाट यस कार्यमा सघाउ पुर्याउने सम्पूर्ण कर्मचारीमा नगरपालिका धन्यवाद ज्ञापन गर्दछ।

छविलाल पौडेल

नगर प्रमुख

शितगंगा नगरपालिका

परिच्छेद १- परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

अर्घाखांची जिल्लाको दक्षिण चुरे क्षेत्रमा अवस्थित यो नगरपालिका करिब ६१०.४३ वर्ग किलोमीटरमा फैलिएको छ। साविक सीतापुर, सुवर्णखाल, ठाडा, सिमलपानी, सिद्धारा, जुकेना र जलुके गा.वि.स. गाभेर निर्माण भएको यस नगरपालिकामा १४ वटा वडाहरू रहेका छन्। ०७६ को नगरपालिकाको पाश्चिमात अनुसार यसको जनसंख्या ३८,३०१.०० र परिवार संख्या ९००९ रहेको छ।

विकासको क्रम र समयको अन्तरालसँगै यस नगरपालिकाको आर्थिक तथा सामाजिक सूचकहरूमा केही सुधार हुँदै गएता पनि यहाँको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक लगायत विविध क्षेत्रमा रहेका प्रचुर सम्भबनालाई समृद्धिमा बदल्न सकिएको छैन। शितगंगा नगरपालिकामा आवधिक योजना तर्जुमा गरिएको नभएता पनि योजनाबद्ध विकासको प्रयास स्वरूप २०७६ मा वृहत नगरपालिका विकास गुरुयोजना तर्जुमा गरिएको छ। गुरु योजनाको नीतिगत प्राथमिकता र वार्षिक कार्यक्रमको प्राथमिकता बीच तालमेल नहुँदा कार्यान्वयन पक्ष कमजोर हुन पुग्यो। आवधिक योजना नभएकाले गुरु योजनालाई नै आधार मानि यसका लक्ष्य, उद्देश्य एवं नीतिगत प्राथमिकतालाई वार्षिक कार्यक्रम मार्फत कार्यान्वयन गराउन, बजेट तर्जुमा प्रक्रियालाई यथार्थ परक बनाउन, नतिजामुखी योजना तथा कार्यक्रमको छनौट गर्न, प्राथमिकता प्राप्त आयोजनामा बजेट सुनिश्चित गर्न तथा सार्वजनिक खर्चलाई व्यवस्थित गरी विनियोजनमा दक्षता ल्याउन आगामी ३ वर्षको आम्दानी तथा खर्चको प्रक्षेपण सहितको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरिएको हो।

१.२ अवधारणा तथा उद्देश्य

मध्यमकालीन खर्च संरचना सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनको महत्वपूर्ण औजार हो। यसले उपलब्ध सीमित स्रोत साधनको वस्तुनिष्ठ आंकलन गरी प्राथमिकताको क्षेत्रमा स्रोतको बाँडफाँट गर्दछ। यसले आवधिक योजनाको लक्ष्य, उद्देश्य र नीतिगत प्राथमिकतालाई वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम मार्फत कार्यान्वयन गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउँछ।

यसको तयारीबाट देहायअनुसारको उद्देश्य हासिल हुने अपेक्षा गरिएको छ -

- (क) आवधिक योजना र वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमसँग तादात्म्यता कायम गरी स्रोत—साधनको विनियोजनलाई उपलब्धि मूलक बनाउनु,
- (ख) आयोजनाहरूको प्राथमिकीकरण गर्न र प्राथमिकता प्राप्त आयोजनालाई स्रोतको सुनिश्चितता गर्नु,
- (ग) स्थानीय सरकारलाई प्राप्त हुने मध्यम अवधिको आन्तरिक र बाह्य स्रोतको वास्तविक अनुमान गरी बजेट खाका तर्जुमा गर्नु,
- (घ) सार्वजनिक खर्चलाई बढी प्रभावकारी र कुशल बनाई लक्षित प्रतिफल सुनिश्चित गर्नु,

(ड) बजेट अनुमानलाई यथार्थ परक बनाउनु।

१.३ संस्थागत व्यवस्था

मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरी कार्यान्वयन गर्न स्थानीय तहमा देहाय बमोजिमको व्यवस्था रहेको छ।

- (क) **स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति:** नगरपालिकाको प्रमुखको अध्यक्षतामा गठन भएको यस समितिले आगामी ३ वर्षको कूल आम्दानीका स्रोतहरू र खर्चको प्रक्षेपण गर्ने, क्षेत्रगत खर्चको सीमा निर्धारण गर्ने र मध्यमकालीन खर्च तर्जुमा सम्बन्धी समग्र कार्यको निर्देशन गर्ने कार्य गर्दछ।
- (ख) **मध्यमकालीन खर्च संरचना प्राविधिक समिति/कार्यदल:** नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको संयोजकत्वमा विषयगत शाखा वा महाशाखा प्रमुख सदस्य र योजना शाखा वा महाशाखा प्रमुख सदस्य सचिव रहेको प्राविधिक समिति वा कार्यदलले नगरपालिकाका सबै शाखा वा महाशाखासँग समन्वय र सहजीकरण गरी निर्धारित बजेट सीमाको परिधिभित्र रही त्रिवर्षीय खर्चको प्रक्षेपण सहित मध्यमकालीन खर्च संरचनाको मस्यौदा तयार गरी विषयगत समितिमा प्रस्तुत गर्ने काम गर्दछ।
- (ग) **विषयगत योजना तर्जुमा समितिहरू:** नगरपालिकामा आर्थिक समिति, सामाजिक समिति, पूर्वाधार समिति, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति र सुशासन तथा संस्थागत विकास समिति गरी ५ वटा समिति रहने व्यवस्था रहेको छ। यी समितिहरूले स्रोत अनुमान समितिबाट प्राप्त भएको बजेट सीमा तथा मार्गदर्शन भित्र रही समितिमा पेश भएका योजना तथा कार्यक्रमलाई विषयगत रूपमा छलफल, विश्लेषण र पुनः प्राथमिकता निर्धारण गरी मध्यमकालीन खर्च संरचना प्राविधिक समितिमा पेश गर्ने कार्य गर्दछन्।
- (घ) **बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति:** उपप्रमुखको अध्यक्षतामा रहने यस समितिले विषयगत समितिबाट प्रस्ताव भएका कार्यक्रम आयोजनाहरूको त्रिवर्षीय खर्च प्रक्षेपण सहित तयार भएका विषयगत मध्यमकालीन खर्च संरचना र बजेटको एकीकृत मस्यौदा तयार गरी स्वीकृतिको लागि कार्यपालिकामा पेश गर्ने कार्य जिम्मेवारी निर्वाह गर्दछ।

१.४ तर्जुमा प्रक्रिया

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट जारी गरिएको स्थानीय तहको मध्यमकालीन खर्च तर्जुमा दिग्दर्शनले निर्दिष्ट गरे बमोजिम शितगंगा नगरपालिकाले देहायको प्रक्रिया अवलम्बन गरी यो दस्तावेज तयार गरेको छ।

- (क) नगरपालिका गठन भए पछिका विगत पाँच आर्थिक वर्षमा भएका उपलब्धिहरूको सामान्य प्रगति समीक्षा,
- (ख) चालु आर्थिक वर्ष तथा आगामी दुई आर्थिक वर्षको स्रोत अनुमान तथा बजेटको सीमा भित्र विषयगत शाखाहरू, १४ वटै वडा कार्यालय र नगरपालिका विशेषको पूँजीगत खर्च र चालु खर्चको लागि गरेको बाँडफाँट तथा सो को सूचना सम्प्रेषण गरेको कार्यको पुनरावलोकन।
- (ग) नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयारीको लागि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको संयोजकत्वमा गठित कार्यदलले विभिन्न विषयगत समितिहरूमा छलफल गराई त्रिवर्षीय खर्च प्रक्षेपण सहितको मध्यमकालीन खर्च संरचनाको मस्यौदाको पुनरावलोकन।
- (घ) मध्यमकालीन खर्च संरचना तयारी सम्बन्धमा नव निर्वाचित नगर कार्यसमितिका पदाधिकारी तथा शाखा प्रमुखहरूलाई २ दिने कार्यशाला संचालन र मध्यमकालीन खर्च संरचनालाई अन्तिम रूप प्रदान।

१.५ यसका सीमाहरू

यस खर्च संरचना निर्माण गर्दा राखिएका नगर विकासका सूचनाहरू नगरपालिकामा रहेका प्रकाशनहरू र प्रतिवेदनबाट लिइएका छन्। त्यस्ता प्रकाशनहरू प्राप्त नभएको अवस्थामा पदाधिकारीसँगको छलफल र अन्य सान्दर्भिक सूचनाहरूमा आधारित भई अनुमान गरी राखिएको छ। बजेट विनियोजनका सूचनाहरू नगरपालिकाको सहभागितामूलक योजना तर्जुमा अभ्यास र नगरसभामा छलफल भई स्वीकृत भएको बजेटमा आधारित रहेको छ। केही बिषयक्षेत्रको सूचक एवं सूचनाहरू नगरपालिकाको प्रणालीमा जानकारी नभएका र दोश्रो श्रोतबाट समेत तत्काल प्राप्त गर्न नसकिएको हुँदा अनुमान गर्न नसकिएका त्यस्ता सूचनाहरूको प्राप्तिमा लागि कार्य गर्नुपर्ने गरी योजनाको खास अभिप्रायलाई फरक नपार्ने गरी खाडल (Gap) हरूलाई तत् कोलममा नै प्रष्ट हुने गरी नोट लेखिएको छ। त्यस्ता सूचनाहरूको प्राप्ति र व्यवस्थापन गर्न आगामी दिनमा नगरपालिकाले कार्य गर्नुपर्ने हुन्छ। नतिजा सूचक तथा उपलब्धी सम्बन्धमा नगरपालिकाले तयार गर्ने सूचनाहरूलाई क्रमशः अधावधिक गर्दै लैजानुपर्ने हुन्छ। यो मध्यमकालीन खर्च संरचना उपलब्ध सूचना तथा जानकारीमा आधारित भई नगरपालिकाले वर्तमानमा श्रोत परिचालन गर्न सक्ने सम्भावित क्षमताको सीमामा रहेर मात्र तयार गरिएको छ। पछिल्ला २ वर्षहरूको खर्च खाँका पनि सोही अनुसार संभावित श्रोत परिचालन क्षमता र प्रतिवद् कार्यक्रमको आकलनमा आधारित भई गरिएको हुँदा सबै आवश्यकताको सम्बोधनका बिषय अझै समेट्न बाँकी नै रहेको छ। नगरपालिकाको यो पहिलो प्रयास भएको हुँदा जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको जानकारीमा रहेका सम्भव भएसम्मका सूचनाहरू समेटि यसलाई तयार गरिएको छ।

परिच्छेद २ - मध्यमकालीन खर्च संरचना

२.१ पृष्ठभूमि

सार्वजनिक खर्चमा विनियोजन कुशलता, कार्यान्वयन दक्षता र वित्तीय सुशासन कायम गरी सार्वजनिक स्रोतको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्न मध्यमकालीन खर्च संरचना एउटा महत्वपूर्ण औजारको रूपमा रहेको छ। सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनलाई चुस्त र दुरुस्त तुल्याउंदै आवधिक योजनाका लक्ष्य, उद्देश्य र नीतिगत प्राथमिकतालाई वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम मार्फत कार्यान्वयन गर्न मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरिन्छ। साथै स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रका विषयमा आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक, विषय क्षेत्रगत मध्यमकालीन तथा दीर्घकालीन योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। त्यसैगरी अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले गाउँ वा नगरसभामा राजस्व र व्ययको अनुमान पेश गर्दा त्रिवर्षीय खर्च प्रक्षेपण सहितको मध्यमकालीन खर्च संरचना समेत पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। त्यसैले वित्तीय सुशासन र कानूनी आवश्यकता पूरा गर्न यो मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरिएको हो।

२.२ सोच, उद्देश्य तथा रणनीति

सोच: "आधुनिक कृषि र पर्यटकीय क्षेत्रको स्थापना, समुन्नत शितगंगा हाम्रो चाहना" रहेको छ।

लक्ष्य: "समृद्ध शितगंगा निर्माण हुने"।

उद्देश्यहरू:

- क. कृषि तथा गैह्र कृषि क्षेत्रमा रहेका सबै आर्थिक सम्भावनाहरूको उपयोग गर्नु,
- ख. शिक्षा, स्वास्थ्य सेवाको विकास एवं सामाजिक सशक्तिकरण गर्नु,
- ग. दिगो पूर्वाधारको विकास गर्नु,
- घ. विकास र वातावरण बीच सन्तुलन कायम गर्नु,
- ड. सुशासन कायम गर्नु

समष्टिगत रणनीति

१. कृषि, पर्यटन, उद्योग, वाणिज्य लगायतका आर्थिक क्षेत्रको विकास गरी आय र रोजगारीका अवसरको वृद्धि गर्ने,
२. शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी जस्ता आधारभूत सेवाहरूमा नागरिकको पहुँच विस्तारका साथै लैङ्गिक विकास एवं सामाजिक सशक्तिकरण गर्ने,
३. गुणस्तरीय तथा वातावरण मैत्री एवं विपद प्रतिरोधी पूर्वाधारको विकास गर्नु,

४. वन तथा वातावरण संरक्षण गर्ने,
५. प्रभावकारी विपद व्यवस्थापनलाई गर्ने,
६. गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्ने।

२.३ मध्यमकालीन आर्थिक खाका

शितगंगा नगरपालिकाको समष्टीगत मध्यमकालीन आर्थिक खाका							
क्र.सं.	सूचक	एकाइ	गत आ.व.को उपलब्धि	चालु आ.व.को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
१	वार्षिक उत्पादन	रु. लाखमा	३,४६६	३,६३९	३,८२१	४,०१२	४,२१३
१.१	कृषि (औसत उत्पादन)	रु. लाखमा	१,०७९	१,१३३	१,१९०	१,२५०	१,३१३
१.२	गैर कृषि (उद्योग र सेवा)	रु. लाखमा	५०,२४७	५२,७५९	५५,३९७	५८,१६७	६१,०७५
२	औषत पारिवारिक आय	रु.	६५४,८९९	६८७,६४४	७२२,०२६	७५८,१२७	७९६,०३३
३	उद्योग, व्यापार र व्यवसाय	संख्या	८३४	९१७	१००९	१११०	१२२१
४	औपचारिक क्षेत्रमा रोजगारी सिर्जना	संख्या	४१७	४५९	५०५	५५५	६११
५	आधारभूत खाद्य सुरक्षाको स्थितिमा रहेका परिवार	प्रतिशत	५५	५८	६१	६५	७०
७	आफ्नो उत्पादन र आमदानीबाट वर्षभरी खानपुग्ने परिवार	प्रतिशत	४५.३५	४७.६२	५०.००	५२.५०	५५.१३

२.४ मध्यमकालीन नतिजा खाका

शितगंगा नगरपालिकाको समष्टिगत मध्यमकालीन नतिजा खाका							
क्र. सं.	सूचक	एकाइ	गत आ.व.को उपलब्धि	चालु आ.व.को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
१	साक्षरता दर (५ वर्ष माथि)	प्रतिशत	७८	७९	८०	८३	८५
२	प्राविधिक शिक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थी	संख्या	७५८	७८१	८०५	८१६	८४०
३	प्राविधिक वा व्यवसायिक क्षेत्रमा तालिम प्राप्त जनसंख्या	प्रतिशत	६.५	६.७	६.९	७	७.२
४	कृषि तथा पशुपालनमा संलग्न जनसंख्या	संख्या	२४,६०४	२५,०९६	२५,५९८	२६,११०	२६,६३२
५	स्थानीय सडक (कालोपत्रे)	कि.मि.	१४	२५	४०	४५	५०
६	स्थानीय सडक (कच्ची)	कि.मि.	६५०	६७५	७००	८००	९००
७	विद्युतमा पहुँच प्राप्त परिवार	प्रतिशत	६६.८	६७	६८	७०	७३
८	सुरक्षित आवासमा बसोबास गर्ने जनसंख्या	प्रतिशत	१७	१८	१९	२०	२१
९	सोलार प्रणाली जडान भएको परिवार	संख्या	२,५४२	२,६१८	२,६९७	२,७७८	२,८६१
१०	धारा वा पाइपबाट	प्रतिशत	७६	७८	८०	८२	८५

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

शितगंगा नगरपालिकाको समष्टिगत मध्यमकालीन नतिजा खाका							
क्र. सं.	सूचक	एकाइ	गत आ.व.को उपलब्धि	चालु आ.व.को अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
					२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
	वितरित खानेपानी उपभोग गर्ने परिवार						
११	५ वर्ष मुनीका बालबालिकाको जन्मदर्ता	प्रतिशत	६०	६५	७०	७५	८०
१२	रुख बिरुवाले ढाकेको वा हरियाली वा वन क्षेत्र	प्रतिशत	७८	७८	७९	७९	८०
१३	विद्यालय बाहिर रहेका (५-१५ वर्ष) बालबालिका संख्या	प्रतिशत	३३	३२.५	२८	२५	२०
१४	सामाजिक सुरक्षामा आवद्ध जनसंख्या	प्रतिशत	५	६	७	८	९
१५	पर्यटन आगमन	संख्या	४०,०००	४०,०००	६०,०००	६६,०००	७२,६००
१६	स्थानीय सेवा प्रवाहमा आएका गुनासो समाधान	प्रतिशत	६०	६५	७०	७५	८०

२.५ मध्यमकालीन बजेट खाका

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन बजेट खाका

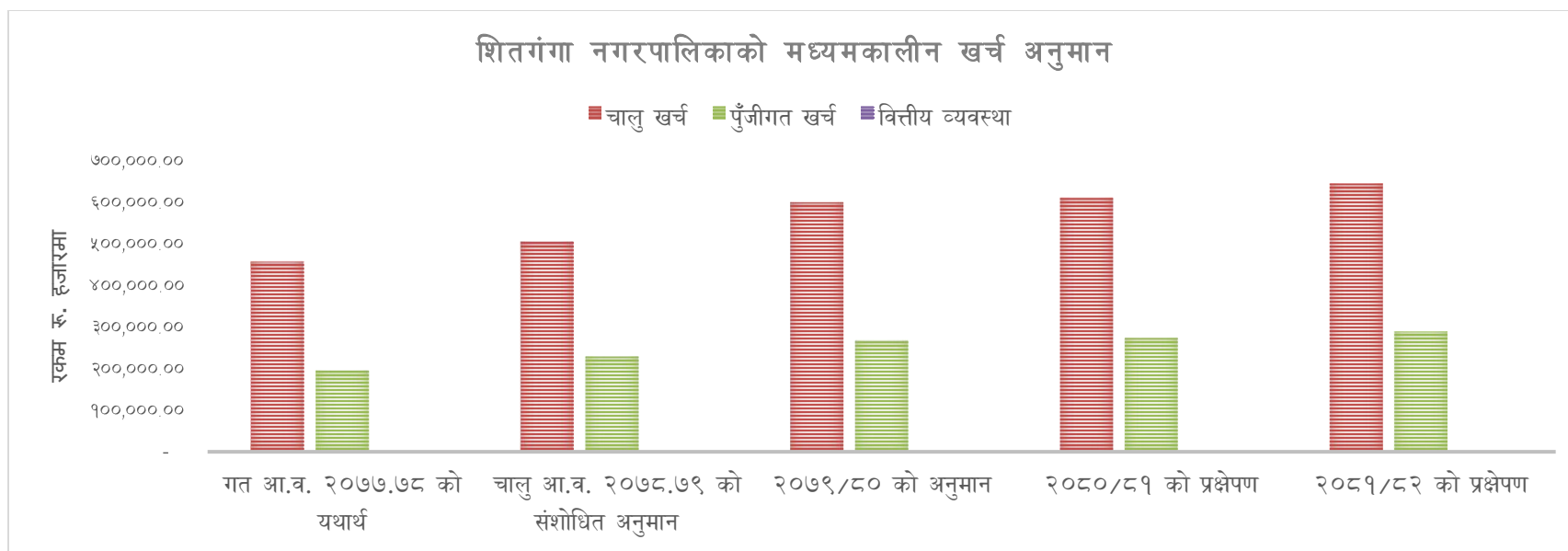
रकम रु. हजारमा

क्र.सं.	विवरण	गत आ.व. को यथार्थ	चालु आ.व.को संशोधित अनुमान	मध्यमकालीन बजेट अनुमान र प्रक्षेपण (रु.)			
				२०७९/८० को अनुमान	२०८०/८१ को प्रक्षेपण	२०८१/८२ को प्रक्षेपण	तीन वर्षको कुल
१	खर्च अनुमान						
	चालु खर्च	४५६,७९५.००	५०५,३८४.००	५९९,४८५.००	६०९,९५२.००	६४४,७६०.००	१,८५४,१९७.००
	पूँजीगत खर्च	१९४,९३३.००	२२८,८६०.००	२६७,१००.००	२७३,५४८.००	२८८,७४०.००	८२९,३८८.००
	वित्तीय व्यवस्था	-	-	-	-	-	-
	कुल	६५१,७२८.००	७३४,२४४.००	८६६,५८५.००	८८३,५००.००	९३३,५००.००	२,६८३,५८५.००
२	आय अनुमान						
२.१	आन्तरिक आय	२५,७७७.००	२५,०००.००	३५,०००.००	३९,०००.००	४५,०००.००	११९,०००.००
२.२	राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त रकम						
	क. नेपाल सरकार	११४,३६३.००	१२६,९५०.००	१५३,७९०.००	१६०,०००.००	१७०,०००.००	४८३,७९०.००
	ख. प्रदेश सरकार	१२,६०९.००	२३,६००.००	२५,०७८.००	२७,५००.००	३०,०००.००	८२,५७८.००
२.३	रोयल्टी बाँडफाँट	-	-	-	-	-	-
	क. वन रोयल्टी	-	-	-	-	-	-
	ख. खानी रोयल्टी	-	-	-	-	-	-
	ग. विद्युत् रोयल्टी	-	-	-	-	-	-
	घ. पर्वतारोहण रोयल्टी	-	-	-	-	-	-
	ड. पानी तथा अन्य रोयल्टी	-	-	-	-	-	-
२.४	नेपाल सरकार वित्तीय हस्तान्तरण						

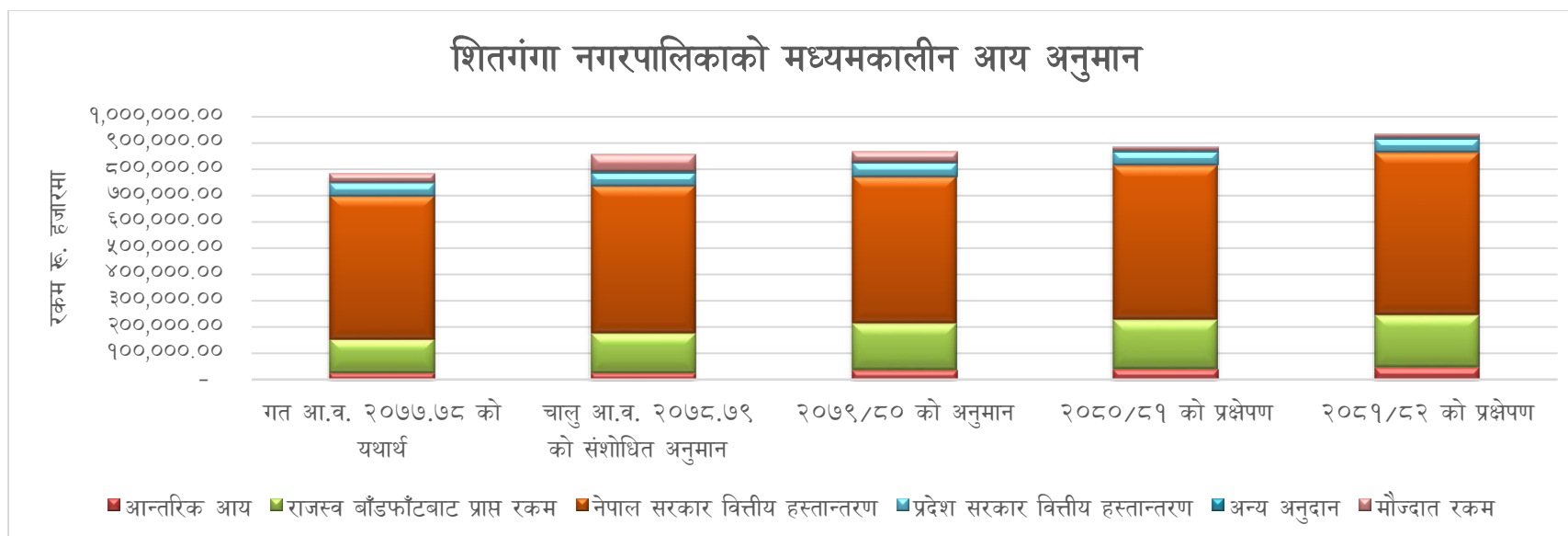
शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

क्र.सं.	विवरण	गत आ.व. को यथार्थ	चालु आ.व.को संशोधित अनुमान	मध्यमकालीन बजेट अनुमान र प्रक्षेपण (रु.)			
				२०७९/८० को अनुमान	२०८०/८१ को प्रक्षेपण	२०८१/८२ को प्रक्षेपण	तीन वर्षको कुल
	क. वित्तीय समानीकरण अनुदान	१३३,२००.००	१४०,६००.००	१४९,७००.००	१५०,०००.००	१५५,०००.००	४५४,७००.००
	ख. सशर्त अनुदान	४०४,०५०.००	४१४,१०२.००	४०१,३००.००	४२०,०००.००	४४०,०००.००	१,२६१,३००.००
	ग. समपूरक अनुदान	१०,०००.००	८,३००.००	८,०००.००	२०,०००.००	२५,०००.००	५३,०००.००
	घ. विशेष अनुदान	-	-	-	-	-	-
२.५	प्रदेश सरकार वित्तीय हस्तान्तरण						
	क. वित्तीय समानीकरण अनुदान	५,४७८.००	६,६६४.००	८,२७९.००	९,०००.००	१०,०००.००	२७,२७९.००
	ख. सशर्त अनुदान	१७,८५०.००	१२,५००.००	११,०००.००	७,०००.००	७,०००.००	२५,०००.००
	ग. समपूरक अनुदान	१८,१९४.००	२०,०००.००	२५,०००.००	२०,०००.००	२०,०००.००	६५,०००.००
	घ. विशेष अनुदान	७,०००.००	८,०००.००	७,०००.००	१५,०००.००	१५,०००.००	३७,०००.००
२.६	आन्तरिक ऋण	-	-	-	-	-	-
२.७	अन्य अनुदान	१,४१३.००	८,२००.००	५,५००.००	६,०००.००	६,५००.००	१८,०००.००
२.८	जनसहभागिता	-	-	-	-	-	-
२.९	अन्तर स्थानीय तह साझेदारी रकम	-	-	-	-	-	-
२.१	मौज्दात रकम	३४,२४७.००	६२,६४७.००	३६,९३८.००	१०,०००.००	१०,०००.००	५६,९३८.००
	कुल	७८४,१८१.००	८५६,५६३.००	८६६,५८५.००	८८३,५००.००	९३३,५००.००	२,६८३,५८५.००
	(+)बचत/(-)न्यून	१३४,९५१.००	१७,६०२.००	-	-	-	-

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

यस शितगंगा नगरपालिकाले आ.व. २०७७।७८ मा चालू खर्च तर्फ जम्मा रु. ४५६,७९५.०० (हजार) र पूँजीगत खर्च तर्फ जम्मा रु. १९४,९३३.०० (हजार) खर्च गरेको छ। साथै यस आ. व. २०७८।७९ मा नगरपालिकाले चालू खर्च तर्फ जम्मा रु. ५०५,३८४.०० (हजार) र पूँजीगत खर्च तर्फ जम्मा रु. २२८,८६०.०० (हजार) खर्च हुने संशोधित अनुमान रहेको छ। अगामी तीन आर्थिक वर्षहरू २०७९/८०, २०८०/८१ र २०८१/८२ मा स्रोत साधनहरू अवस्थालाई मध्य नजर गरी आफ्ना निर्दिष्ट लक्ष्यहरू प्राप्ति गर्न क्रमशः रूपमा चालू खर्च ५९९,४८५.०० (हजार), ६०९,९५२.०० (हजार) ६४४,७६०.०० (हजार) र पूँजीगत खर्च तर्फ २६७,९००.०० (हजार), २७३,५४८.०० (हजार), २८८,७४०.०० (हजार) को खर्च अनुमान तथा प्रक्षेपण गरिएको छ। यो खर्च अनुमानको प्रक्षेपण गर्दा नगरपालिकाले परिचालन गर्न सक्ने सम्भावित स्रोत साधनको आकलनसँग तादात्म्यता हुने गरी गरिएको हुँदा हालको खर्च प्रवृत्तिकै सेरोफेरोमा यी ३ वर्षमा नगरपालिकाले सार्वजनिक व्यवस्थापन गर्ने अनुमान रहेको छ। अन्य स्रोतजन्य प्रभाव र थप क्रियाकलापहरू परिचालन क्षमतामा विशेष प्रयास वा परिवर्तन हुने अवस्थामा सोही अनुसार खर्च आकारमा बृद्धि हुन सक्नेछ।

शितगंगा नगरपालिका आफ्नो निर्दिष्ट लक्ष्यहरू प्राप्त गर्नका तय गरिएका कार्यक्रम तथा योजनाहरू कार्यान्वयन गर्न विभिन्न स्रोत साधनहरूको प्रयोग गर्दछ। यसमा मुख्यतः आन्तरिक आय, राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त रकम, नेपाल सरकार वित्तीय हस्तान्तरण, प्रदेश सरकार वित्तीय हस्तान्तरण तथा अन्य अनुदानहरू वा आम्दानीहरू रहेका छन्। यस नगरपालिकाले आ.व. २०७७.७८ मा विभिन्न शिर्षक अन्तर्गत जम्मा रू. ७८४,१८१.०० (हजार) आय गरेको छ र यस चालू आ.व. २०७८.७९मा जम्मा रू. ८५६,५६३.०० (हजार) प्राप्तिको संशोधित अनुमान गरेको छ। साथै आगामी आर्थिक वर्षहरू २०७९/८०, २०८०/८१ र २०८१/८२ मा क्रमिक रूपमा जम्मा ८६६,५८५.०० (हजार), ८८३,५००.०० (हजार) र ९३३,५००.०० (हजार) आय प्राप्त गर्ने अनुमान एवं प्रक्षेपणका आधारमा कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू तय गरिएको छ।

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

२.६ बजेट विनियोजन र प्रक्षेपणको बाँडफाँट

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन (त्री वर्षिय बजेट सीमा)

रकम रु. हजारमा

विषय क्षेत्र उपक्षेत्र	आगामी आ.व. २०७९।८० को बजेट सीमा				आगामी दोश्रो आ.व. २०८०।८१ को बजेट सीमा				आगामी तेस्रो आ.व. २०८१।८२ को बजेट सीमा			
	कुल	चालु	पूर्णागत	वित्तिय व्यवस्था	कुल	चालु	पूर्णागत	वित्तिय व्यवस्था	कुल	चालु	पूर्णागत	वित्तिय व्यवस्था
आर्थिक विकास क्षेत्र												
कृषि	७,१००.००	७,१००.००	-	-	७,३५०.००	७,३५०.००	-	-	७,६९८.००	७,६९८.००	-	-
पशुपंक्षी विकास	१४,०००.००	१४,०००.००	-	-	१४,२२८.००	१४,२२८.००	-	-	१४,९१९.००	१४,९१९.००	-	-
सहकारी तथा गरिवी निवारण	३,६००.००	५००.००	३,१००.००	-	३,६०३.००	३४१.००	३,२६२.००	-	३,८१९.००	३८३.००	३,४३६.००	-
उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय	६,०००.००	६,०००.००	-	-	५,१९९.००	५,१९९.००	-	-	५,६१७.००	५,६१७.००	-	-
पर्यटन तथा संस्कृति	५,९५०.००	१,५००.००	४,४५०.००	-	५,४२४.००	१,२०७.००	४,२१७.००	-	५,८१७.००	१,३१८.००	४,४९९.००	-
श्रम तथा रोजगारी	११,१००.००	११,१००.००	-	-	११,६७९.००	११,६७९.००	-	-	१२,३०२.००	१२,३०२.००	-	-
सिंचाइ	२,५५०.००	१,०००.००	१,५५०.००	-	१,७३६.००	६८१.००	१,०५५.००	-	१,९४९.००	७६४.००	१,१८५.००	-
सामाजिक विकास क्षेत्र												
जनस्वास्थ्य तथा पोषण	५२,८३५.००	४८,८३५.००	४,०००.००	-	५२,८५७.००	४९,३९१.००	३,४६६.००	-	५६,०१८.००	५२,२७३.००	३,७४५.००	-

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

रकम रु. हजारमा

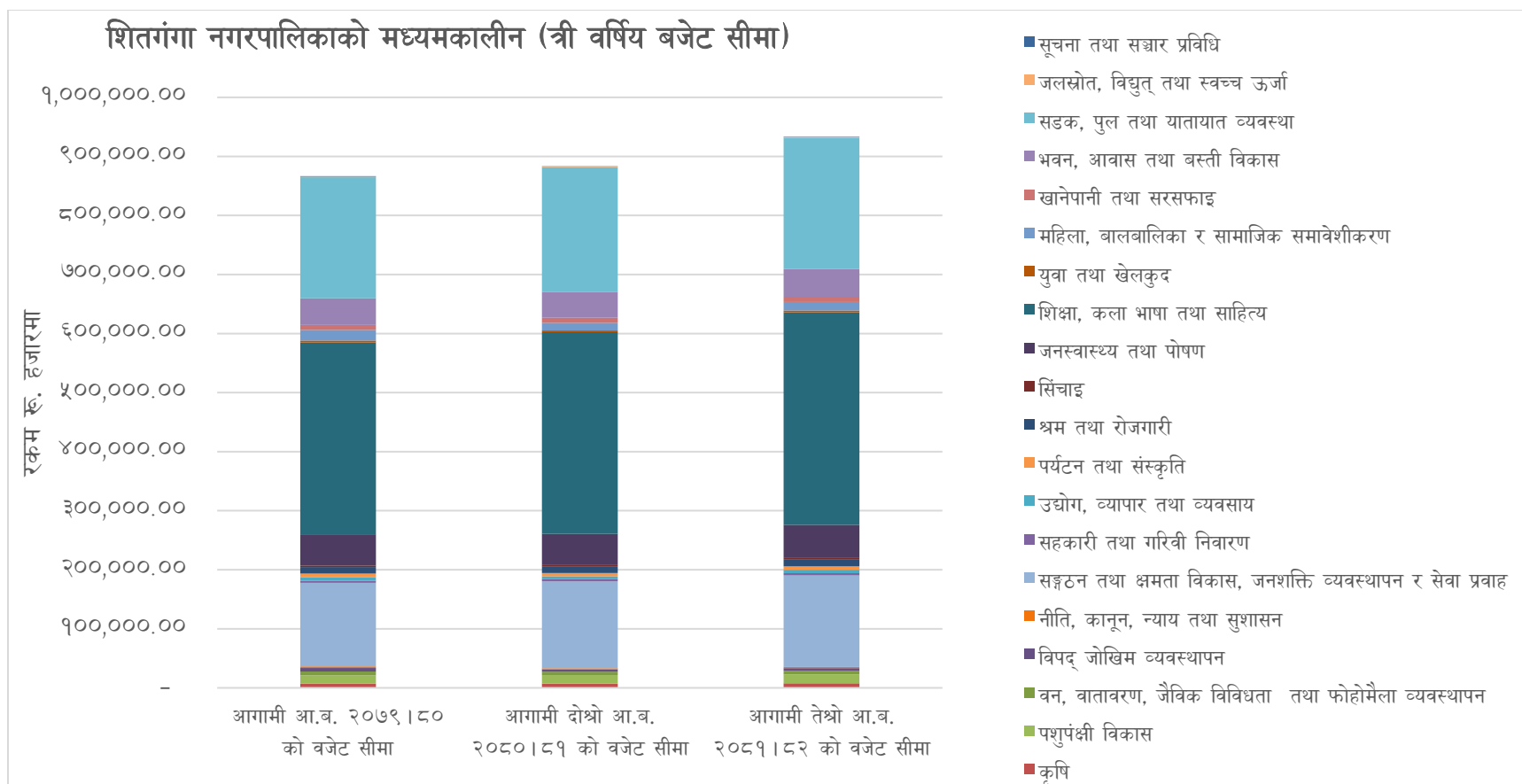
विषय क्षेत्र उपक्षेत्र	आगामी आ.व. २०७९।८० को बजेट सीमा				आगामी दोश्रो आ.व. २०८०।८१ को बजेट सीमा				आगामी तेस्रो आ.व. २०८१।८२ को बजेट सीमा			
	कुल	चालु	पूर्णागत	वित्तीय व्यवस्था	कुल	चालु	पूर्णागत	वित्तीय व्यवस्था	कुल	चालु	पूर्णागत	वित्तीय व्यवस्था
शिक्षा, कला भाषा तथा साहित्य	३२४,९००.००	३१७,९००.००	७,०००.००	-	३४१,६४३.००	३३४,२९०.००	७,३५३.००	-	३५९,७८४.००	३५२,०४३.००	७,७४१.००	-
युवा तथा खेलकुद	३,४००.००	१,८००.००	१,६००.००	-	२,९४३.००	१,८५३.००	१,०९०.००	-	३,१६०.००	१,९३७.००	१,२२३.००	-
महिला, बालबालिका र सामाजिक समावेशीकरण	१८,०००.००	१८,०००.००	-	-	१२,९३०.००	१२,९३०.००	-	-	१४,३८२.००	१४,३८२.००	-	-
खानेपानी तथा सरसफाइ	८,२००.००	४,१००.००	४,१००.००	-	८,४७८.००	४,२१५.००	४,२६३.००	-	८,८७६.००	४,४०४.००	४,४७२.००	-
पूर्वाधार क्षेत्र												
भवन, आवास तथा बस्ती विकास	४५,३००.००	८,०००.००	३७,३००.००	-	४३,९४८.००	५,४४९.००	३८,४९९.००	-	४६,७६२.००	६,११६.००	४०,६४६.००	-
सडक, पुल तथा यातायात व्यवस्था	२०४,९५०.००	६,३५०.००	१९८,६००.००	-	२११,२१२.००	४,५४७.००	२०६,६६५.००	-	२२२,७२५.००	५,०६१.००	२१७,६६४.००	-
जलस्रोत, विद्युत् तथा स्वचर्च ऊर्जा	९००.००	९००.००	-	-	९४७.००	९४७.००	-	-	९९८.००	९९८.००	-	-
सूचना तथा सञ्चार प्रविधि	१,०००.००	१,०००.००	-	-	६८१.००	६८१.००	-	-	७६४.००	७६४.००	-	-
वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र												

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

रकम रु. हजारमा

विषय क्षेत्र उपक्षेत्र	आगामी आ.व. २०७९।८० को बजेट सीमा				आगामी दोश्रो आ.व. २०८०।८१ को बजेट सीमा				आगामी तेस्रो आ.व. २०८१।८२ को बजेट सीमा			
	कुल	चालु	पूर्णागत	वित्तिय व्यवस्था	कुल	चालु	पूर्णागत	वित्तिय व्यवस्था	कुल	चालु	पूर्णागत	वित्तिय व्यवस्था
वन, वातावरण, जैविक विविधता तथा फोहोमैला व्यवस्थापन	६,६००.००	३,७००.००	२,९००.००	-	५,८६८.००	३,८९३.००	१,९७५.००	-	६,३१८.००	४,१०१.००	२,२१७.००	-
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	६,०००.००	४,०००.००	२,०००.००	-	४,०८७.००	२,७२५.००	१,३६२.००	-	४,५८८.००	३,०५९.००	१,५२९.००	-
सुशासन तथा संस्थागत विकास क्षेत्र												
नीति, कानून, न्याय तथा सुशासन	२,५००.००	२,५००.००	-	-	१,७०४.००	१,७०४.००	-	-	१,९१३.००	१,९१३.००	-	-
सङ्गठन तथा क्षमता विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन र सेवा प्रवाह	१४१,७००.००	१४१,२००.००	५००.००	-	१४६,९८३.००	१४६,६४२.००	३४१.००	-	१५५,०९१.००	१५४,७०८.००	३८३.००	-

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

शितगंगा नगरपालिकाले आगामी तीन आर्थिक वर्षहरू २०७९/८०, २०८०/८१ र २०८१/८२ का लागि मध्यमकालीन खर्च संरचना अनुसार बजेट सिमा निर्धारण गरेको छ। यस अनुसार आ.व. २०७९/८० का लागि रू. ८६६,५८५.०० (हजार), २०८०/८१ का लागि रू. ८८३,५००.०० (हजार) र २०८१/८२ का लागि रू. ९३३,५००.०० (हजार) बजेट सीमा निर्धारण गरिएको छ। प्रत्येक आ.व.मा शिक्षा, कला भाषा तथा साहित्यका लागि सबै भन्दा अधिक बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण गरिएको छ। नगरपालिकाको क्रियाकलापगत प्राथमिकतामा आधारित भई क्षेत्रगत रूपमा गरिएको विनियोजन कुशलताको अवस्था प्रस्तुत चित्रले गरेको छ।

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

२.६.१ रणनीतिक स्तम्भको आधारमा तीन आर्थिक वर्षको अनुमान तथा प्रक्षेपण

शितगंगा नगरपालिकाले गुरु योजना तर्जुमा गर्दा रणनीतिक स्तम्भ निर्धारण गरेको देखिएन। मध्यमकालीन खर्च संरचना तयारी कार्यशालाले ५ वटा बिषय क्षेत्रलाई नै रणनीतिक स्तम्भ मानी बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण गरिएको छ।

रकम रु. हजारमा

रणनीतिक सङ्केत	रणनीतिक स्तम्भ	आ.व. २०७७।७८ को यथार्थ खर्च		आ.व. २०७८।७९ को खर्च अनुमान		आ.व. २०७९।८० को विनियोजन		आ.व. २०८०।८१ को खर्च प्रक्षेपण		आ.व. २०८१।८२ को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१	आर्थिक	४१,३८५.००	६.३५%	४१,२७६.००	५.६२%	५०,३००.००	५.८०%	४९,२१९.००	५.५७%	५२,१२१.००	५.५८%
२	सामाजिक	३३३,८७३.००	५१.२३%	४०१,३४२.००	५४.६६%	४०७,३३५.००	४७.००%	४१८,८५१.००	४७.४१%	४४२,२२०.००	४७.३७%
३	भौतिक पूर्वाधार	१४१,१७०.००	२१.६६%	१६९,१६७.००	२३.०४%	२५२,१५०.००	२९.१०%	२५६,७८८.००	२९.०६%	२७१,२४९.००	२९.०६%
४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	३,२७७.००	०.५०%	४,९६९.००	०.६८%	१२,६००.००	१.४५%	९,९५५.००	१.१३%	१०,९०६.००	१.१७%
५	सुशासन तथा संस्थागत विकास	१३२,०२३.००	२०.२६%	११७,४९०.००	१६.००%	१४४,२००.००	१६.६४%	१४८,६८७.००	१६.८३%	१५७,००४.००	१६.८२%
	कुल जम्मा	६५१,७२८.००	१००%	७३४,२४४.००	१००.००%	८६६,५८५.००	१००.००%	८८३,५००.००	१००.००%	९३३,५००.००	१००.००%

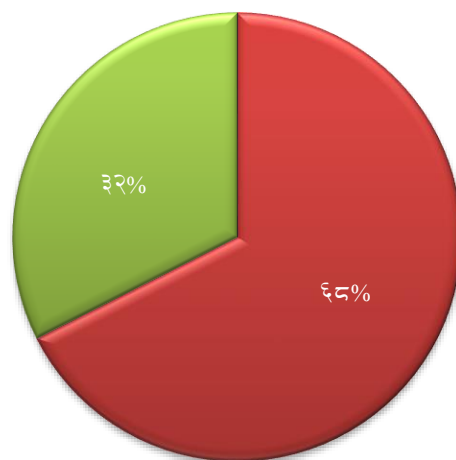
शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

२.६.२ प्राथमिकताक्रमको आधारमा शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण

रकम रु. हजारमा

प्राथमिकता क्रम	आयोजना संख्या	आ.व. २०७७।७८ को यथार्थ खर्च		आ.व. २०७८।७९ को खर्च अनुमान		आ.व. २०७९।८० को विनियोजन		आ.व. २०८०।८१ को खर्च प्रक्षेपण		आ.व. २०८१।८२ को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
पहिलो (P1)	८४	-	-	-	-	५८५,३८५.००	६८%	५९८,२६०.००	६८%	६३१,९७०.००	६८%
दोस्रो (P2)	२८	-	-	-	-	२८१,२००.००	३२%	२८५,२४०.००	३२%	३०१,५३०.००	३२%
कुल जम्मा	११२	-	-	-	-	८६६,५८५.००	१००%	८८३,५००.००	१००%	९३३,५००.००	१००%

प्राथमिकताक्रमको आधारमा शितगंगा नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९।८०को बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण

■ पहिलो (P1) ■ दोस्रो (P2)

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

यस नगरपालिकाको आ.व. २०७९।८०मा प्रस्तुत गरिएको बजेट अनुमान अनुसार तय गरिएका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको प्राथमिकताक्रम विश्लेषण अनुसार कूल बजेटको ६८% बजेट पहिलो (P1) अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू/आयोजनाहरू लागि र बाँकी ३२% बजेट दोस्रो (P2) अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू/आयोजनाहरूका लागि रहेका छन्। पछिल्ला दुई आर्थिक वर्षहरू २०८०/८१ र २०८१/८२ का लागि भएको विनियोजनको प्राथमिकताक्रमको प्रवृत्ति पनि लगभग यसै अनुसार रहेको छ।

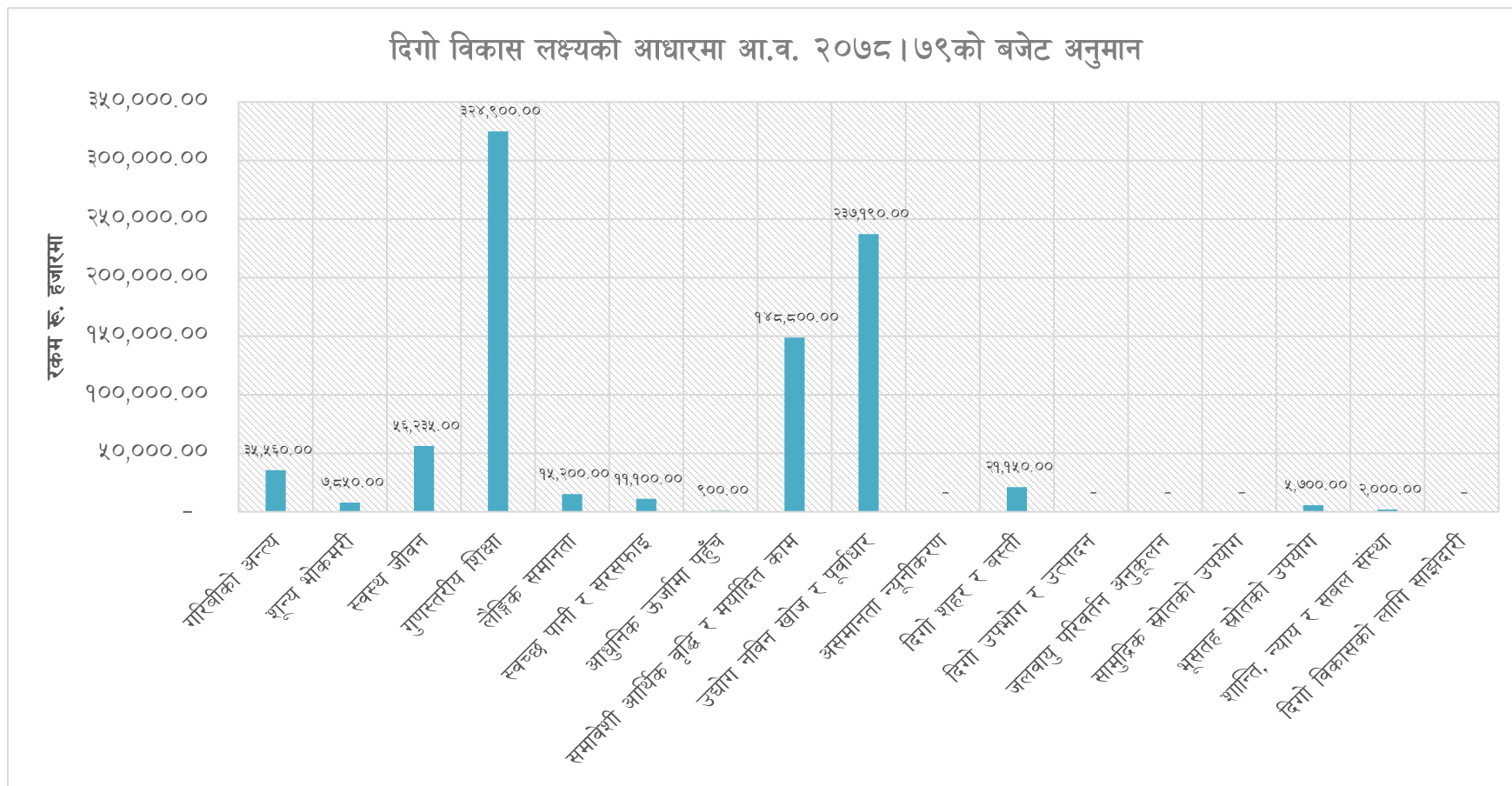
२.६.३ दिगो विकास लक्ष्यको आधारमा तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण

रकम रु. हजारमा

सङ्केत नम्बर	दिगो विकास लक्ष्य	आ.व. २०७७।७८ को यथार्थ खर्च		आ.व. २०७८।७९ को खर्च अनुमान		आ.व. २०७९।८० को विनियोजन		आ.व. ०८०।८१ को खर्च प्रक्षेपण		आ.व. २०८१।८२ को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१	गरिबीको अन्त्य	-	-	-	-	३५,५६०.००	४%	३५,३९३.००	४%	३७,३८८.००	४%
२	शून्य भोकमरी	-	-	-	-	७,८५०.००	१%	७,२२८.००	१%	७,७०३.००	१%
३	स्वस्थ जीवन	-	-	-	-	५६,२३५.००	६%	५५,८००.००	६%	५९,१७८.००	६%
४	गुणस्तरीय शिक्षा	-	-	-	-	३२४,९००.००	३७%	३४१,६४३.००	३९%	३५९,७८४.००	३९%
५	लैङ्गिक समानता	-	-	-	-	१५,२००.००	२%	१०,३५५.००	१%	११,६२३.००	१%
६	स्वच्छ पानी र सरसफाइ	-	-	-	-	११,१००.००	१%	१०,४५३.००	१%	११,०९३.००	१%
७	आधुनिक ऊर्जामा पहुँच	-	-	-	-	९००.००	०%	९४७.००	०%	९९८.००	०%
८	समावेशी आर्थिक वृद्धि र मर्यादित काम	-	-	-	-	१४८,८००.००	१७%	१५३,३४१.००	१७%	१६१,९२९.००	१७%

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

सङ्केत नम्बर	दिगो विकास लक्ष्य	आ.व. २०७७।७८ को यथार्थ खर्च		आ.व. २०७८।७९ को खर्च अनुमान		आ.व. २०७९।८० को विनियोजन		आ.व. ०८०।८१ को खर्च प्रक्षेपण		आ.व. २०८१।८२ को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
९	उद्योग नविन खोज र पूर्वाधार	-	-	-	-	२३७,१९०.००	२७%	२४२,९०२.००	२७%	२५६,३८७.००	२७%
१०	असमानता न्यूनीकरण	-	-	-	-	-	०%	-	०%	-	०%
११	दिगो शहर र बस्ती	-	-	-	-	२१,१५०.००	२%	१८,८२०.००	२%	२०,२५७.००	२%
१२	दिगो उपभोग र उत्पादन	-	-	-	-	-	०%	-	०%	-	०%
१३	जलवायु परिवर्तन अनुकूलन	-	-	-	-	-	०%	-	०%	-	०%
१४	सामुद्रिक स्रोतको उपयोग	-	-	-	-	-	०%	-	०%	-	०%
१५	भूसतह स्रोतको उपयोग	-	-	-	-	५,७००.००	१%	५,२५५.००	१%	५,६३०.००	१%
१६	शान्ति, न्याय र सबल संस्था	-	-	-	-	२,०००.००	०%	१,३६३.००	०%	१,५३०.००	०%
१७	दिगो विकासको लागि साझेदारी	-	-	-	-	-	०%	-	०%	-	०%
कुल जम्मा						८६६,५८५.००	१००%	८८३,५००.००	१००%	९३३,५००.००	१००%

दिगो विकास लक्ष्यमा विश्वका सबै राष्ट्रमा सहभागितामूलक तथा समतामूलक विकास गरी गरिबी र भोकमारी अन्त्य गर्ने सबैलाई स्वास्थ्य र शिक्षा पुर्याउने जस्ता विषय समेटिएका छन्। यसैगरी, लैंगिक समानता र सबैका लागि स्वच्छ पानी, सबैमा ऊर्जाको पहुँच, रोजगारी प्रवर्द्धन, आर्थिक वृद्धि, उद्योग, पूर्वाधार दिगो विकास र सहरीकरणजस्ता विषयलाई समेटिएका छन्। यस मध्यमकालिन खर्च संरचनाले दिगो विकास लक्ष्यमा तीन आयाम सामाजिक, आर्थिक र पर्यावरणीय पक्षलाई ध्यान दिइएको छ। यी तीन पक्षलाई पूरा गर्ने सवालमा निजी क्षेत्र, सहकारी

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

क्षेत्र र सार्वजनिक क्षेत्रको अहम भूमिका रहने गर्छ। यस नगरपालिकाले आफ्ना आ.व. २०७९।८० को बजेट अनुसारका कार्यक्रमहरू एवं आयोजनाहरूलाई दिगो विकास लक्ष्य अनुरूप तय गरेको छ। यस अनुसार गुणस्तरीय शिक्षा अन्तर्गत कुल बजेटको ३९% रकम, उद्योग नविन खोज र पूर्वाधार अन्तर्गत कुल बजेटको २७% रकम, समावेशी आर्थिक वृद्धि र मर्यादित काम अन्तर्गत कुल बजेटको १७% रकम, स्वस्थ जीवन अन्तर्गत कुल बजेटको ६% रकम, गरिबीको अन्त्य अन्तर्गत कुल बजेटको ४% रकम, दिगो शहर र बस्ती अन्तर्गत कुल बजेटको २% रकम, शून्य भोकमरी अन्तर्गत कुल बजेटको १% रकम, लैङ्गिक समानता अन्तर्गत कुल बजेटको १% रकम, स्वच्छ पानी र सरसफाइ अन्तर्गत कुल बजेटको १% रकम र भूसतह स्रोतको उपयोग अन्तर्गत कुल बजेटको १% रकम अनुमान गरि कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू संचालन गर्ने रहेको छ। पछिल्ला दुई आर्थिक वर्षहरू २०८०/८१ र २०८१/८२ का लागि भएको विनियोजनको क्षेत्रगत प्रवृत्ति पनि लगभग यसै अनुसार रहेको छ।

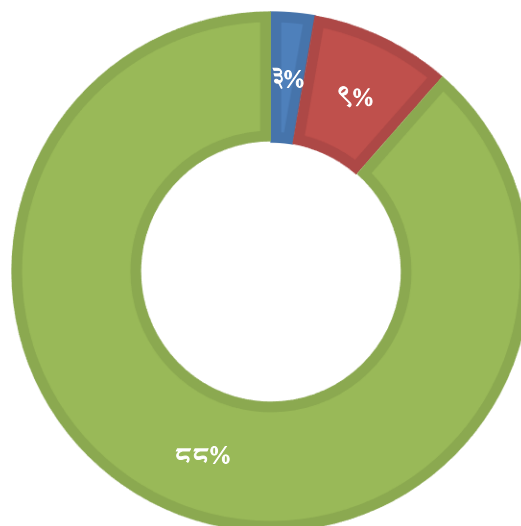
२.६.४ लैंगिक संकेतको आधारमा शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण

रकम रु. हजारमा

	लैङ्गिक सङ्केत	आ.व.२०७७।७८को यथार्थ खर्च		आ.व.२०७८।७९को खर्च अनुमान		आ.व.२०७९।८०को विनियोजन		आ.व.०८०।८१को खर्च प्रक्षेपण		आ.व.२०८१।८२को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
०१	निर्दिष्ट	-	-	-	-	२३,७३५.००	३%	१८,७२८.००	२%	२०,५२०.००	२%
०२	सहयोगी	-	-	-	-	७५,७७२.००	९%	७८,९६०.००	९%	८३,९६५.००	९%
०३	तटस्थ	-	-	-	-	७६७,०७८.००	८९%	७८५,८१२.००	८९%	८२९,८१५.००	८९%
	कुल जम्मा	-	-	-	-	८६६,५८५.००	१००%	८८३,५००.००	१००%	९३३,५००.००	१००%

लैंगिक संकेतको आधारमा आर्थिक वर्ष २०७८।७९को बजेट अनुमान तालिका

■ निर्दिष्ट ■ सहयोगी ■ तटस्थ

शितगंगा नगरपालिकाको आ.व. २०७९।८०मा प्रस्तुत गरिएको बजेट अनुमान अनुसार तय गरिएका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको लैंगिक संकेतको आधारमा विश्लेषण अनुसार कुल बजेटको ३% बजेट निर्दिष्ट रहेको, ९% बजेट लैंगिक संकेत सहयोगी रहेको र बाँकी ८८% बजेट लैंगिक संकेत तटस्थ कार्यक्रमहरू/आयोजनाहरूसँग सम्बन्धित रहेका छन्। यही विश्लेषणसँग मिल्दो प्रवृत्ति पछिल्ला दुई आर्थिक वर्षहरू २०८०/८१ र २०८१/८२ का विनियोजनमा समेत देखिन्छ।

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

२.६.५ जलवायु संकेतको आधारमा शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण

रकम रु. हजारमा

सङ्केत नम्बर	जलवायु सङ्केत	आ.व.२०७७।७८ को यथार्थ खर्च		आ.व. २०७८।७९ को खर्च अनुमान		आ.व. २०७९।८० को विनियोजन		आ.व. ०८०।८१ को खर्च प्रक्षेपण		आ.व. २०८१।८२ को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
०१	अत्यन्त सान्दर्भिक	-	-	-	-	३,७००.००	०.४३%	३,८९३.००	०.४४%	४,१०१.००	०.४४%
०२	सान्दर्भिक	-	-	-	-	-	०.००%	-	०.००%	-	०.००%
०३	तटस्थ	-	-	-	-	८६२,८८५.००	९९.५७%	८७९,६०७.००	९९.५६%	९२९,३९९.००	९९.५६%
	कुल जम्मा	-	-	-	-	८६६,५८५.००	१००.००%	८८३,५००.००	१००.००%	९३३,५००.००	१००.००%

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

२.६.६ स्थानीय गौरवका आयोजनाको शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण

रकम रु. हजारमा

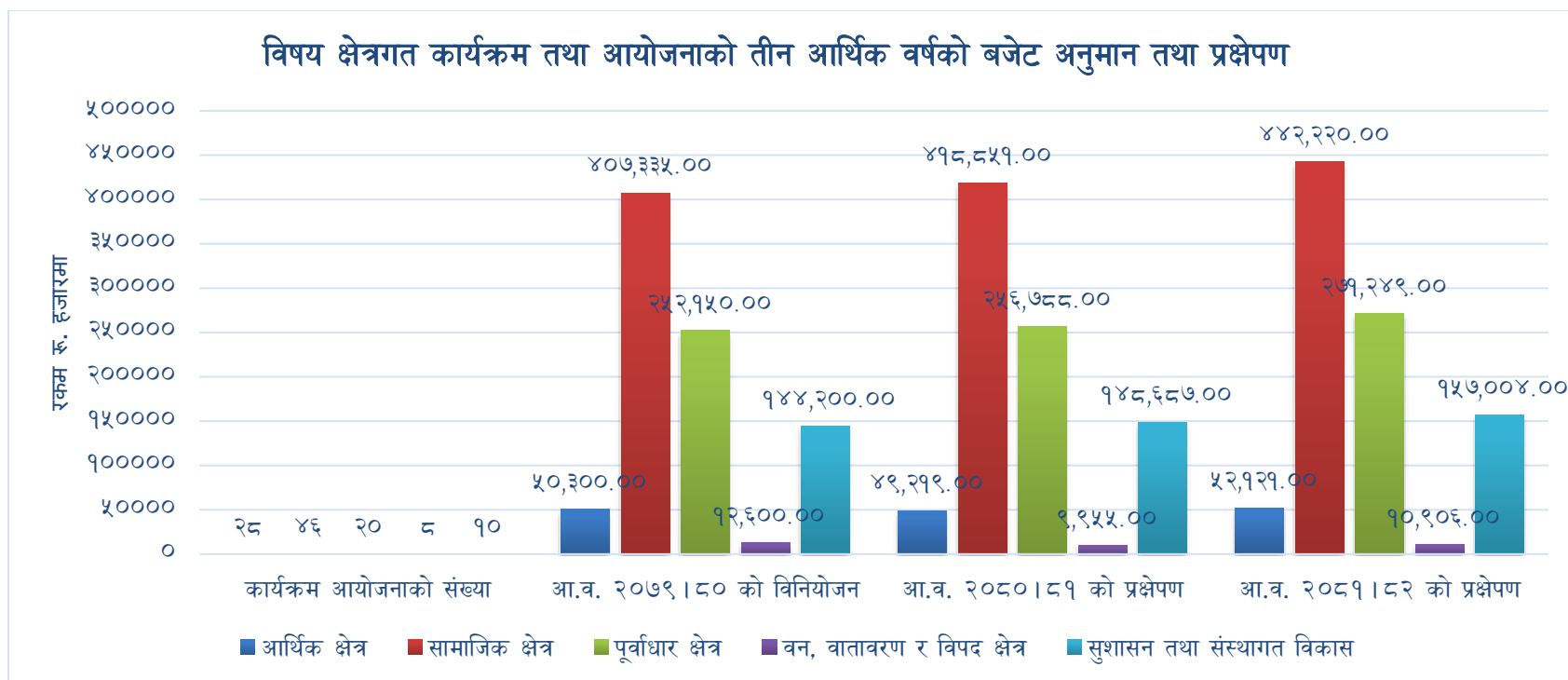
उपक्षेत्र	आयोजना	आ.व. २०७७।७८ को यथार्थ खर्च	आ.व. ०७८।७९ को खर्च अनुमान	चालु आ.व. ०७९।८० को विनियोजन	आ.व. ०८०।८१ को खर्च प्रक्षेपण	आ.व. ०८१।८२ को खर्च प्रक्षेपण
सडक, पुल तथा यातायात	ठाडा अमराई जुकेना देउराली ऐरावती सडक (पतञ्जली मार्ग)	-	१७,५००.००	२०,१००.००	२०,९०८.००	२१,९३३.००
सडक, पुल तथा यातायात	भेडामारा सिमलपानी बौरी भाडगाउ चिदिचौर हुदै चोलारानी ढाव पावरा विक्रम सडक	-	१५,०००.००	२०,१००.००	२०,९०८.००	२१,९३३.००
सडक, पुल तथा यातायात	चाक्ला हरे बहखोर पाकुरी धानखोला सडक	-	३,०००.००	१०,०००.००	१०,५२२.००	११,०८३.००
सडक, पुल तथा यातायात	सितापुर सुवर्णखाल नेटापोखरा सडक (सहिद यज्ञ मिन स्मृती मार्ग) स्तरोन्नती म्याचिङ्ग (सडक वोर्ड नेपाल)	-	६,५००.००	८,५००.००	९,१५७.००	९,८२५.००
	कुल जम्मा		४२,०००.००	५८,७००.००	६१,४९५.००	६४,७७४.००

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

२.६.७ विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा आयोजनाको शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण

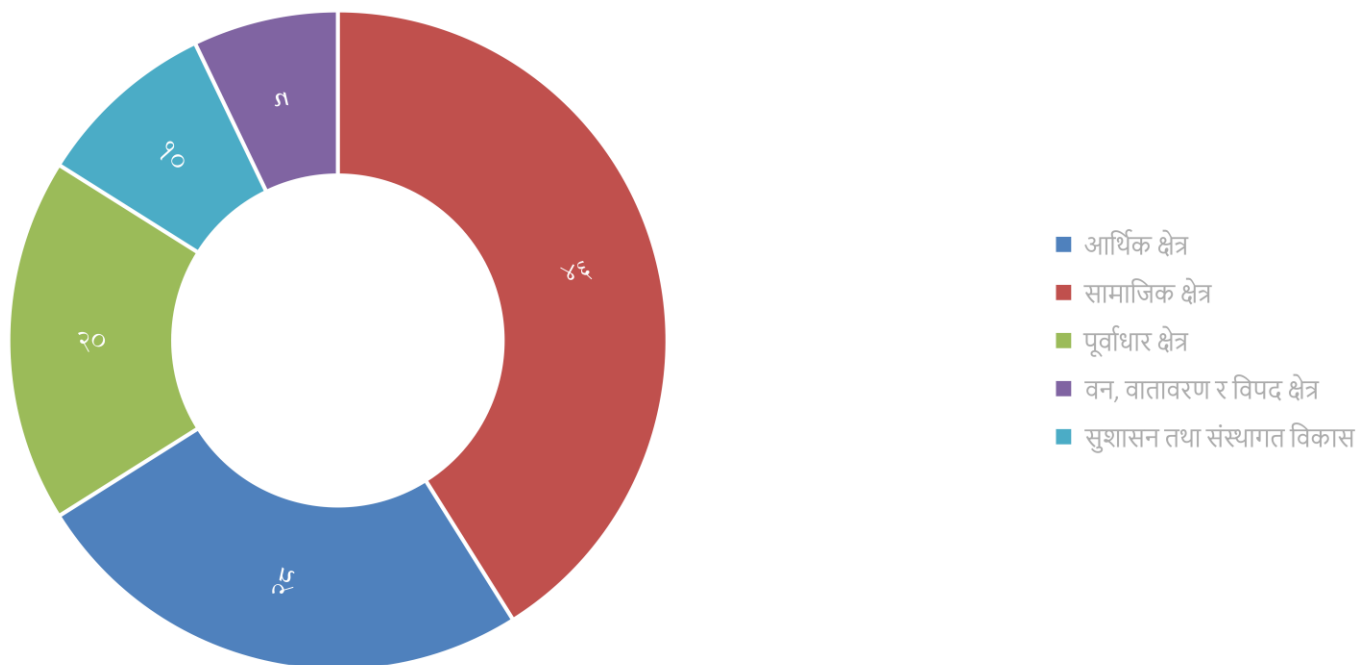
रकम रु हजारमा

विषय क्षेत्र	कार्यक्रम आयोजनाको संख्या	आ.व. २०७९।८० को विनियोजन				आ.व. २०८०।८१ को प्रक्षेपण				आ.व. २०८१।८२ को प्रक्षेपण			
		रु	चासु	पूर्णागत	वित्तीय व्यवस्था	रु	चासु	पूर्णागत	वित्तीय व्यवस्था	रु	चासु	पूर्णागत	वित्तीय व्यवस्था
आर्थिक क्षेत्र	२८	५०,३००.००	४१,२००.००	९,१००.००	-	४९,२१९.००	४०,६८५.००	८,५३४.००	-	५२,१२१.००	४३,००१.००	९,१२०.००	-
सामाजिक क्षेत्र	४६	४०७,३३५.००	३९०,६३५.००	१६,७००.००	-	४१८,८५१.००	४०२,६७९.००	१६,१७२.००	-	४४२,२२०.००	४२५,०३९.००	१७,१८१.००	-
पूर्वाधार क्षेत्र	२०	२५२,१५०.००	१६,२५०.००	२३५,९००.००	-	२५६,७८८.००	११,६२४.००	२४५,१६४.००	-	२७१,२४९.००	१२,९३९.००	२५८,३१०.००	-
वन, वातावरण र विपद क्षेत्र	८	१२,६००.००	७,७००.००	४,९००.००	-	९,९५५.००	६,६१८.००	३,३३७.००	-	१०,९०६.००	७,१६०.००	३,७४६.००	-
सुशासन तथा संस्थागत विकास	१०	१४४,२००.००	१४३,७००.००	५००.००	-	१४८,६८७.००	१४८,३४६.००	३४१.००	-	१५७,००४.००	१५६,६२१.००	३८३.००	-
कूल जम्मा	११२	८६६,५८५.००	५९९,४८५.००	२६७,१००.००	-	८८३,५००.००	६०९,९५२.००	२७३,५४८.००	-	९३३,५००.००	६४४,७६०.००	२८८,७४०.००	-

यस शितगंगा नगरपालिकाको कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूलाई ५ वटा विषयगत क्षेत्रहरू अन्तर्गत राखी बजेट तयारी गरिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७९/८० को कूल बजेट अनुमान रु. ८६६,५८५.०० (हजार) आर्थिक क्षेत्रमा रु. ५०,३००.०० (हजार), सामाजिक क्षेत्रमा रु. ४०७,३३५.०० (हजार) पूर्वाधार क्षेत्रमा रु. २५२,९५०.०० (हजार), वन, वातावरण र विपद क्षेत्रमा रु. १२,६००.०० (हजार) र सुशासन तथा संस्थागत विकासमा रु. १४४,२००.०० (हजार) अनुमान गरी सो अनुसार उपक्षेत्र गत कार्यक्रमहरू अवलम्बन गरिएका छन्। सोही अनुसार आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को कूल बजेट अनुमान रु. ८८३,५००.०० (हजार) र आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को कूल बजेट अनुमान रु. ९३३,५००.०० (हजार) लाई माथि उल्लेख गरिए अनुसार ५ क्षेत्रहरूमा बजेट अनुमान गरी सम्बन्धित उपक्षेत्रगत अनुसार कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू तय गरिएका छन्।

आ.व. २०७९।८० मा प्रस्तावित कार्यक्रम-आयोजनाको क्षेत्रगत विवरण

यस शितगंगा नगरपालिकाको आ.व. २०७९।८० को बजेटमा क्षेत्रगत परिधि भित्र रहि कार्य प्रकृति अनुसार जम्मा ११२ वटा कार्यक्रम/आयोजनाहरू समेटिएको छ। आर्थिक क्षेत्र, सामाजिक क्षेत्र, पूर्वाधार क्षेत्र, वन, वातावरण र विपद क्षेत्र र सुशासन तथा संस्थागत विकास क्षेत्र अन्तर्गत क्रमिक रूपमा २५, ४६, २०, ५ र १० वटा कार्यक्रम/आयोजनाहरू समेटिएका छन्। यसरी हेर्दा संख्यात्मक हिसावले सबै भन्दा धेरै क्रियाकलाप संख्या क्रमशः सामाजिक क्षेत्र, आर्थिक क्षेत्र र पूर्वाधार क्षेत्रमा रहेको देखिन्छ।

परिच्छेद ३ - आर्थिक क्षेत्र

आर्थिक क्षेत्र अन्तर्गत कृषि तथा पशुपंक्षी विकास, सहकारी तथा गरिबी निवारण, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति, संस्कृति तथा पर्यटन एवं श्रम तथा रोजगारी उपक्षेत्रहरू पर्दछन्। उपक्षेत्रगत विवरण देहाय अनुसार उल्लेख गरिएको छ।

३.१ कृषि तथा पशुपन्छी विकास

१. पृष्ठभूमि

शितगंगा नगरपालिकामा १३.३८ प्रतिशत कृषि जमिन रहेको छ। यहाँका नागरिकहरूका करिब दुई तिहाइ नागरिकको मुख्य पेसा कृषि तथा पशुपालन हो। अधिकांश नागरिकको आय र रोजगारीको प्रमुख माध्यम भएपनि यसलाई व्यवसायिक रूपमा विकास गर्न सकिएको छैन। आधुनिक कृषि तथा पशुपालनको विकास गर्दै कृषिलाई व्यवसायीकरण तर्फ रूपान्तरण गर्दै लैजाने नीति नगरपालिकाले लिएको छ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: कृषि तथा पशुपालन परम्परागत प्रणाली हाबी हुनु, कृषि पूर्वाधारको विकास कमजोर हुनु, कृषि प्रसार कार्य प्रभावकारी नहुनु, कृषि जमिन खण्डीकृत हुँदै जानु, कृषि जमिनमा सहरीकरण हुँदै जानु, कृषि उत्पादनको उचित बजार नहुनु, कमजोर हुनु, कृषि, मल र विउ समयमा आपूर्ति हुन नसक्नु, कृषि प्राविधिक सेवाको पहुँच कमजोर हुनु, युवाहरू पलायन हुँदै जानु, कृषि प्रतिको आकर्षण कमजोर हुनु, सिंचाइको व्यवस्था न्यून हुनु आदि।

चुनौती: आधुनिक कृषि प्रणाली अवलम्बन गरी व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालन गर्नु, सबै किसानलाई बीमा प्रणालीमा आबद्ध गर्नु, कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनलाई मूल्य श्रृङ्खलामा आबद्ध गर्नु, बाली सघनीकरण एवं विविधीकरण गर्नु, सबै कृषि जमिनमा सिंचाइको सुविधा पुर्याउनु, कृषि तथा पशुपालनलाई मर्यादित पेशाको रूपमा विकास गर्दै युवालाई आकर्षित गर्नु, कृषकलाई बजार मूल्यको सूचना र बजारको पहुँच विस्तार गर्नु, शित भण्डारको व्यवस्था गर्नु आदि।

३. उद्देश्य

वैज्ञानिक कृषि र पशुपालनको अवलम्बन गरी उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु।

४. रणनीति

- कृषि तथा पशुपालनलाई आधुनिककरण एवं व्यवसायीकरण गर्ने
- नगरपालिकालाई खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर बनाउने,
- कृषि पूर्वाधारको विकास गर्ने,

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

- कृषि जमिनको खण्डीकरण र बाँझो राख्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्ने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

कृषि तथा पशु विकास उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
खाद्यान्न वालीको उत्पादन*	मे.ट.					
तरकारी उत्पादन*	मे.ट					
फलफुल उत्पादन*	मे.ट					
दलहन, तेलहन उत्पादन*	मे.ट					
आफ्नो उत्पादनले तीन महिनाभन्दा कम खान पुग्ने परिवार	प्रतिशत	६.८९	६.५५	६.२२	५.९१	५.६१
कृषि पेशामा संलग्न भइ वार्षिक ५० हजार भन्दा कम आम्दानी गर्ने परिवार संख्या	संख्या	६७७	६४३	६११	५८०	५५१
कृषि बीमामा आवद्ध परिवार	प्रतिशत	१०.००	१५.००	२०.००	३०.००	४०.००
व्यावसायिक पशुपंक्षी पालनमा संलग्न परिवार	संख्या	१,६६२	१,६९५	१,७२९	१,७६४	१,७९९
पशुपंक्षी र सोजन्य वस्तुको उत्पादन (मूल्यमा)	रु हजारमा	९५,४००	१०४,९४०	११५,४३४	१२६,९७७	१३९,६७५
व्यवसायिक पशुपालन फर्म	संख्या	५२	५७	६३	६९	७६

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

कृषि तथा पशु विकास उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
कृषक सूचिकरण	प्रतिशत	२	२०	३५	७०	१००
सीपयुक्त र सक्षम जनशक्ति उत्पादन	संख्या	१००	२००	३००	३५०	४००
कृषि समूह, संस्था तथा सहकारी	संख्या	१८	२०	३०	४०	४५
कृषि पकेट क्षेत्र विकास	संख्या	२०	२०	२१	२२	२२
दुध उत्पादन	लिटर	१२,८९१	१५,४६९	१८,५६३	२२,२७६	२६,७३१
दुग्ध डेरी	संख्या	२	२	३	४	५
मासु उत्पादन	केजी	१९५,५००	२१५,०५०	२३६,५५५	२६०,२११	२८६,२३२
अण्डा उत्पादन	संख्या लाखमा	१०,८१२	११,८९३	१३,०८२	१४,३९०	१५,८२९

(*नगरपालिकाले यस सम्बन्धि सूचना तथा तथ्यांक प्राप्त गर्ने प्रबन्ध गरी यहाँ उल्लेख गर्नु पर्ने)

६. कृषि तथा पशु विकासको क्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९/८०	२१,१००.००	२१,१००.००	-	-	६३८.००	४,५००.००	१५,९६२.००	-
२०८०/८१	२१,५७८.००	२१,५७८.००	-	-	४३४.००	४,७३५.००	१६,४०९.००	-
२०८१/८२	२२,६१७.००	२२,६१७.००	-	-	४८७.००	४,९८८.००	१७,१४२.००	-

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	आगामी ३ वर्षको उपलब्धि सूचक
१	कृषि उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहान कार्यक्रम संचालन	कृषि उत्पादनमा वृद्धि	सालबसाली	६,२०४.००	कृषि उत्पादन, आय आर्जन वृद्धि

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	आगामी ३ वर्षको उपलब्धि सूचक
२	विउपल औषधी वितरण लगायतका कार्यक्रम संचालन	कृषि उत्पादनमा वृद्धि	सालबसाली	४,६५३.००	कृषि उत्पादन, आय आर्जन वृद्धि
३	नगर प्रमुख कृषि कार्यक्रम	कृषि लाई आधुनिकीकरण एवं व्यवसायीकरण गर्ने	सालबसाली	४,६५३.००	कृषि उत्पादन, आय आर्जन वृद्धि
४	किसान सूचीकरण कार्यक्रम	आय आर्जन	बहुवर्षिय	९४९.००	किसान तथा कृषि सम्बन्धि जानकारी
५	तरकारी तथा फलफूल विकास कार्यक्रम	आय आर्जन	सालबसाली	५,६८९.००	फलफूल उत्पादन, आय आर्जन वृद्धि,
६	पशु उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन	आय आर्जन	सालबसाली	२१,७९३.००	पशुपंक्षी र सोजन्य वस्तुको उत्पादन
७	औषधी वितरण लगायतका कार्यक्रम संचालन	आय आर्जन	सालबसाली	४,६५३.००	पशुपंक्षी र सोजन्य वस्तुको उत्पादन
८	बाखा फर्म सहयोग कार्यक्रम	आय आर्जन	बहुवर्षिय	१,५५१.००	व्यवसायिक पशुपालन फर्म बढि
९	युवा उद्यमीसँग उप मेयर कार्यक्रम	आय आर्जन	सालबसाली	७,४०१.००	पशुपालन क्षेत्रको विकास
१०	गौशाला सहयोग नरपानी	विभिन्न	सालबसाली	२४४.००	पशुपंक्षी र सोजन्य वस्तुको उत्पादन
११	पशु उत्पादन व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यक्रमहरु	आय आर्जन	सालबसाली	७,५८५.००	पशुपंक्षी र सोजन्य वस्तुको उत्पादन

द. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

कृषि उत्पादनको बजार विस्तार भएको हुने, कृषि विकासमा तीनै तहका सरकार र सरोकारवालाहरूको समन्वय र सहकार्य भएको हुने, बैक तथा वित्तीय क्षेत्रको लगानी कृषि क्षेत्रमा बढेको हुने, कृषि बीमाको विस्तार भएको हुने, आदि। यी अनुमानहरू वास्तविकतामा रूपान्तरण नभएमा निर्धारित नतिजा प्राप्त नहुने वा प्राप्त नहुने जोखिम रहन्छ।

३.२ सहकारी तथा गरिबी निवारण

१. पृष्ठभूमि

नेपाल सरकारले निजीक्षेत्र, सरकार, र सहकारी सहितको तीन खम्बे नीतिलाई आत्मसाथ गरेको छ। नागरिकको वित्तीय पहुँचमा अभिवृद्धि, स-साना बचत संकलन गरी पुँजीको विकास, नागरिकहरुमा सहकार्यको विकास, आय र रोजगारीको अवसरको विकास गरी गरिबी निवारणमा योगदान पुर्याउन सहकारीको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ। दिगो विकासको लक्ष्य १ “गरिबीको अन्त्य” का लागि यस क्षेत्रको उल्लेखनीय भूमिका रहन्छ

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: सहकारीहरू नाफामुखि हुँदै जानु, आय आर्जन र रोजगारमुखी कार्यक्रममा न्यून लगानी हुनु, गरिब तथा असहायमा वित्तीय पहुँच कमजोर हुनु, सहकारीको अनुगमन तथा नियमन कमजोर हुनु आदि।

चुनौती: सहकारीको लगानीलाई उत्पादनशील क्षेत्रमा उपयोग गर्नु, सहकारिताको भावनाको विकास गर्दै सामाजिक सद्भावको विकास गर्नु, गरिब, महिला र आय तथा रोजगारी विहीन नागरिकलाई सहकारीमा आबद्ध गरि आय आर्जन र रोजगारीका कार्यक्रम प्रवर्द्धन गर्नु, आदि।

३. उद्देश्य

“सहकारीलाई आर्थिक विकासको आधार स्तम्भको रूपमा लिई स्थानीय श्रोत र साधनको परिचालन गर्नु”।

४. रणनीति

- सहकारीको गुणात्मक विकास गर्ने।
- सहकारीको लगानीलाई विपन्न, दलित तथा पिछडिएको वर्गको उत्थानमा बढी परिचालन गर्ने।
- सहकारीको अनुगमन र नियमनलाई प्रभावकारी बनाउने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

सहकारी तथा गरिबी निवारण उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
बैंक खाता हुने नागरिक	प्रतिशत	४९	५५	६०	७०	७५
सुचारु वित्तीय तथा सहकारी संस्था	संख्या	५	५	५	५	५

सहकारी तथा गरिबी निवारण उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
कृषि सहकारी एवं बहु उद्देश्य सहकारी संस्था	संख्या	१८	१८	१८	१९	२०
सहकारीमा आबद्ध परिवार	संख्या	३६०	५००	८००	१२००	१,५००
आफ्नो आम्दानीले वर्षेभरी खान पुग्ने परिवार	प्रतिशत	४५.३५	४७.६२	५०.००	५२.५०	५५.१३

६. सहकारी तथा गरिबी निवारण क्षेत्रको खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९/८०	३,६००.००	५००.००	३,१००.००	-	५००.००	३,१००.००	-	-
२०८०/८१	३,६०३.००	३४१.००	३,२६२.००	-	३४१.००	३,२६२.००	-	-
२०८१/८२	३,८१९.००	३८३.००	३,४३६.००	-	३८३.००	३,४३६.००	-	-

७. सहकारी तथा गरिबी निवारण क्षेत्रको कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	आगामी ३ वर्षको उपलब्धि सूचक
१	कृषि तथा पशु विकास सहकारी संस्थाका व्यवस्थापक र कर्मचारी थप सुविधा	सहकारीको गुणात्मक विकास	सालबसाली	१,२२४.००	सहकारीबाट उत्पादनशील क्षेत्रमा सेवा प्रवाह
२	सहकारीहरूको भवन तथा पूर्वाधार निर्माण	सहकारीहरूको पूर्वाधार विकास	बहुवर्षिय	९,७९८.००	सहकारीबाट वित्तीय सेवा प्रवाह

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

सहकारीको पहुँच गरिब र विपन्न सम्म पुगेको हुने, तीनै तहका सरकारको नीतिगत समन्वय भएको हुने, सहकारीको नियमन प्रभावकारी भएको हुने, भन्ने अनुमान गरिएको छ जुन पूरा नभएमा अपेक्षित नतिजा प्राप्तिको जोखिम रहनेछ।

३.३ उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति

१. पृष्ठभूमि

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति क्षेत्र उत्पादन र रोजगारीको महत्वपूर्ण क्षेत्र भएपनि यहाँका ८.४१ प्रतिशत^१ परिवारमात्र यस पेशामा संलग्न देखिन्छन्।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: औद्योगिक पूर्वाधार नहुनु, उद्योग, व्यवसाय दर्ता प्रक्रिया झंझटिलो हुनु, व्यवस्थित हाट बजारको व्यवस्था नहुनु आदि।

चुनौती: औद्योगिक ग्रामको स्थापना गर्नु, स्थानीयस्तरमा उद्यमशिलता विकास गर्नु, विप्रेषण आयलाई स्थानीय उद्योग व्यवसायको विकासमा उपयोग गर्नु, स्थानीय तथा बाह्य लगानीकर्तालाई आकर्षित गर्नु स्थानीय बजार केन्द्रहरूको विकास गर्नु, आदि।

३. उद्देश्य

स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित उद्योग व्यवसायको विकास गर्नु।

४. रणनीति

- स्थानीय तथा बाह्य लगानी आकर्षित गर्ने।
- जडीबुटी प्रशोधन तथा वनजन्य उद्योग स्थापनामा जोड दिने।
- स्थानीय व्यापार व्यवसायको प्रवर्द्धन गर्ने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

आर्थिक क्षेत्र, उद्योग उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
साना तथा घरेलु/मझौला तथा ठुला उद्योग	संख्या	१२०	१२६	१३२	१३९	१४६

^१ शितगंगा नगरपालिकाको पार्श्वचित्र, २०७६

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

आर्थिक क्षेत्र, उद्योग उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
उद्योग व्यवसायबाट श्रृजित रोजगारी	संख्या	१२५.१	१३७.५५	१५१.३५	१६६.५	१८३.१५
व्यापार व्यवसाय	संख्या	८१६	८९८	९८८	१०८७	११९६
नगरपालिकाभिन्न हाट बजार केन्द्र	संख्या	९	९	१२	१७	१८
व्यवसायिक मेला तथा कार्यक्रमहरू	संख्या	१	१	१	२	४
व्यवसायिक सीपमूलक तालिम प्राप्त व्यक्ति	प्रतिशत	६.५	६.७	६.९	७	७.२

६. विषय क्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९/८०	६,०००.००	६,०००.००	-	-	३,०००.००	३,०००.००	-	-
२०८०/८१	५,१९९.००	५,१९९.००	-	-	२,०४३.००	३,१५६.००	-	-
२०८१/८२	५,६१७.००	५,६१७.००	-	-	२,२९३.००	३,३२४.००	-	-

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	आगामी ३ वर्षको उपलब्धि सूचक
१	उद्योग सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन	स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित उद्योग	सालबसाली	४,८९९.००	व्यापार व्यवसाय विकास तथा प्रवृद्धन, रोजगारी

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	आगामी ३ वर्षको उपलब्धि सूचक
		व्यवसायको विकास			
२	वडा नं. १३ थाप्लेवारीमा औद्योगिक ग्राम निर्माण	स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित उद्योग व्यवसायको विकास	बहुवर्षिय	२,४४५.००	व्यापार व्यवसाय विकास तथा प्रवद्धन, रोजगारी
३	गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमहरु	स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित उद्योग व्यवसायको विकास	सालबसाली	९,०३८.००	व्यापार व्यवसाय विकास तथा प्रवद्धन, रोजगारी
४	सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा बृद्धि गर्नका लागि कम्तिमा ५ जनाको समुहमा प्रविधि हस्तान्तरण	स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित उद्योग व्यवसायको विकास	सालबसाली	४४२.००	व्यापार व्यवसाय विकास तथा प्रवद्धन, रोजगारी

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

विप्रेषण लगानी उद्यम व्यवसायमा बढेको हुने, तीनै तहका सरकारको नीतिगत समन्वय भएको हुने, बैंक तथा वित्तीय क्षेत्रको उद्योग व्यवसायमा क्षेत्रमा बढेको हुने आदि अनुमान गरिएको छ।

३.४ संस्कृति तथा पर्यटन

१. पृष्ठभूमि

यो नगरपालिकाको लगभग ८० प्रतिशत भूभाग वन जंगलले ढाकिएको छ।। चुरे र महाभारत शृङ्खलामा फैलिएको यो नगरपालिकामा डमरु दह, रानी ओडार, सुपा देउराली, सोम तिर्थ, बग्नकाबाजे, जयकोट, कोठियामाई मन्दिर, मगरको मन्दिर, खुमचिकोट, शिवगढी धाम, दमारवेशी तथा बाणगंगेश्वरी धाम जस्ता प्रशस्त पर्यटकीय स्थलहरू आकर्षणका रूपमा रहेका छन्।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: सडक तथा पर्यटकीय पदमार्ग को कमी हुनु, धार्मिक एवं पर्यटकीय स्थलको मर्मत संभार नहुनु, पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसार हुन नसक्नु, होम स्टे, पाहुना भर आदिको विकास हुन नसक्नु आदि।

चुनौती: पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास गर्नु, बुटवल तथा लुम्बिनी आउने पर्यटकलाई आकर्षण गर्नु, नयाँ पर्यटकीय उपज र स्थलहरूको निर्माण गर्नु, पर्यटनलाई स्थानीय आय र रोजगारीसँग जोड्नु आदि।

३. उद्देश्य

“नगरपालिकालाई पर्यटकीय एवं सुन्दर नगरीको रूपमा विकास गर्नु ”।

४. रणनीति

- आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकको आगमन बढाउने,
- पर्यटकीय क्षेत्रहरूको पहिचान, संरक्षण तथा संवर्द्धन गर्ने,
- विशिष्ट पहिचान दिने स्थानीय कला संस्कृतिको विकास गर्ने,
- पर्यटन प्रवर्द्धनमा निजी क्षेत्रसँग सहकार्य गर्ने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

संस्कृति तथा पर्यटन उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९\८०	२०८०\८१	२०८१\८२
पर्यटक (आन्तरिक\बाह्य)	संख्या	४०,०००	४०,०००	६०,०००	६६,०००	७२,६००
पर्यटन व्यवसायमा संलग्न व्यक्ति	संख्या	६००	६००	१,२००	१,३२०	१,४५२

संस्कृति तथा पर्यटन उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
व्यवस्थित पर्यटकीय तथा धार्मिक मठ मन्दिर स्थल	संख्या	६०	६०	६०	६२	६४
होटेल तथा रेष्टुरेन्ट	संख्या	३०५	३३६	३७०	४०७	४४८
होम स्टे	संख्या	०	०	२	२	२

६. विषय क्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९/८०	५,९५०.००	१,५००.००	४,४५०.००	-	२,२५०.००	३,७००.००	-	-
२०८०/८१	५,४२४.००	१,२०७.००	४,२१७.००	-	१,५३२.००	३,६९२.००	-	-
२०८१/८२	५,८१७.००	१,३१८.००	४,४९९.००	-	१,७१९.००	४,०९८.००	-	-

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	आगामी ३ वर्षको उपलब्धि सूचक
१	विभिन्न संस्कृति संरक्षणको लागि (मातृ भासा संरक्षण समेत)	संस्कृतिक र पर्यटकीय क्षेत्रहरुको संरक्षण तथा संबर्द्धन गर्ने	सालबसाली	१,७१२.००	पर्यटक वृद्धि, पर्यटकीय स्थल र धार्मिक मठ मन्दिरको उचित व्यवस्थापन हुने
२	संस्कृतिक सम्पदाहरु मर्मत,	संस्कृतिक र पर्यटकीय क्षेत्रहरुको	सालबसाली	७३३.००	पर्यटक वृद्धि, पर्यटकीय स्थल र धार्मिक मठ मन्दिरको उचित व्यवस्थापन हुने

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	आगामी ३ वर्षको उपलब्धि सूचक
	संरक्षण तथा व्यवस्थापन	संरक्षण तथा संबर्द्धन गर्ने			
३	वडा २ र ८ मा होमस्टे संचालन अध्ययन तथा व्यवस्थापन	पर्यटन प्रवर्द्धनमा निजीक्षेत्रसंग सहकार्य गर्ने।	बहुवर्षिय	१,५८०.००	होम स्टे
४	डमरुदह स्तरोन्नती कार्य	संस्कृति संरक्षण	बहुवर्षिय	२,४४५.००	पर्यटक वृद्धि, पर्यटकीय स्थल र धार्मिक मठ मन्दीरको उचित व्यवस्थापन हुने
५	सुपा देउराली मन्दिर पाकिङ्ग क्षेत्र व्यवस्थापन	संस्कृति संरक्षण	बहुवर्षिय	३,१६०.००	पर्यटक वृद्धि, पर्यटकीय स्थल र धार्मिक मठ मन्दीरको उचित व्यवस्थापन हुने
६	संस्कृतिक सम्पदाहरु निर्माण तथा स्तरोन्नती	संस्कृतिक र पर्यटकीय क्षेत्रहरुको निर्माण तथा स्तरोन्नती	सालबसाली	७,५६१.००	पर्यटक वृद्धि, पर्यटकीय स्थल र धार्मिक मठ मन्दीरको उचित व्यवस्थापन हुने

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

पर्यटकीय क्षेत्रमा निजीक्षेत्रको लगानी बढेको हुने, तीनै तहका सरकार बीच नीतिगत समन्वय भएको हुने, पर्यटन प्रवर्द्धनमा नजिकका स्थानीय तहहरु बीच समन्वय र सहकार्य भएको हुने आदि अनुमान गरिएको छ जसको परिपूर्ति विना निर्धारित नतिजा प्राप्तिमा जोखिम रहन्छ।

३.५ श्रम तथा रोजगारी

१. पृष्ठभूमि

श्रम उत्पादनको महत्वपूर्ण र गतिशील साधन हो। नेपालको संविधानले रोजगारी र श्रमको हकलाई मौलिक हकको रूपमा प्रत्याभूत गरेको छ। यहाँको जनसंख्याको ५५^२ प्रतिशतभन्दा बढी जनसंख्या १५-५९ वर्ष उमेर समूह अर्थात् उत्पादनशील उमेर समूहमा पर्दछ जुन जनसाङ्खिक लाभको सुवर्ण अवसर हो।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: आन्तरिक स्वरोजगारी तथा रोजगारीका अवसर कम हुनु, वैदेशिक रोजगारीबाट अपेक्षित फायदा लिन नसकिनु, सीपयुक्त जनशक्ति विकास गर्न नसकिनु, उपलब्ध शिप, तालिम र अनुभवलाई उद्यमशिलतामा रूपान्तरण गर्न नसकिनु आदि।

चुनौती: अनौपचारिक क्षेत्रमा काम गरेको श्रमशक्तिको गणना गर्नु, आन्तरिक रोजगारीका अवसर वृद्धि गर्नु, वैदेशिक रोजगारीलाई आदि।

३. उद्देश्य

रोजगारी एवं स्व-रोजगारीका अवसर वृद्धि गर्नु

४. रणनीति

- स्थानीय रोजगारीका अवसरमा वृद्धि गर्ने
- वैदेशिक रोजगारी बढि उत्पादनशील र व्यवस्थित बनाउने।
- श्रमिकको हक हितको संरक्षण गर्ने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

श्रम रोजगारी उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
बेरोजगारी दर	प्रतिशत	११.२	१०.५	१०.२५	९.५	९
गैरकृषि क्षेत्रको रोजगारी	संख्या	४१७०	४५८५	५०४५	५५५०	६१०५

^२ शितगंगा नगरपालिका पार्श्वचित्र, २०७६

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

श्रम रोजगारी उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
व्यवसायिक सीपमूलक तालिम	प्रतिशत	६.५	६.७	६.९	७	७.२

६. विषय क्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९/८०	११,१००.००	११,१००.००	-	-	-	११,१००.००	-	-
२०८०/८१	११,६७९.००	११,६७९.००	-	-	-	११,६७९.००	-	-
२०८१/८२	१२,३०२.००	१२,३०२.००	-	-	-	१२,३०२.००	-	-

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	आगामी ३ वर्षको उपलब्धि सूचक
१	रोजगार सेवा सम्बन्धि व्यवस्थापन	क्षमता विकास तथा स्थानिय रोजगारी श्रृजना गर्ने	सालबसाली	३५,०८१.००	बेरोजगारी दर घट्ने, गैरकृषि क्षेत्रको रोजगारी, व्यवसायिक सीपमूलक तालिम

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

निजीक्षेत्रको रोजगारीमूलक क्षेत्रमा लगानी बढेको हुने, तीनै तहका सरकारको नीतिगत समन्वय भएको हुने, वैदेशिक रोजगारी बढि उत्पादनशील र व्यवस्थित भएको हुने आदि।

३.६ सिंचाई

१. पृष्ठभूमि

सिंचाई कृषि विकासको प्रमुख आधार हो। यो नगरपालिकाको दुई तिहाई भन्दा बढी जनसंख्याको मुख्य पेशा कृषि भएको परिप्रेक्ष्यमा कृषिको उत्पादकत्व वृद्धि गरि जनताको जीवनस्तर उकास्न सिंचाइको विकास अनिवार्य हुन आउँछ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: करिब दुई तिहाई खेती योग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा पुग्न पुर्याउन नसकिनु, भएका सिंचाई योजनाको नियमित मर्मत सम्भार र दिगो व्यवस्थापन नहुनु आदि।

चुनौती: सबै खेती योग्य जमिनमा सिंचाई पुऱ्याउनु, सिंचाई प्रणालीको पूर्ण उपयोग गर्नु आदि।

३. उद्देश्य

सम्पूर्ण कृषि योग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा पुऱ्याउनु।

४. रणनीति

- खोला,नाला आदि सिंचाईका श्रोतको पूर्ण उपयोग गरी सिंचाई प्रणालीको विकास र विस्तार गर्ने,
- कुलो तथा नहरबाट सिंचाई हुन नसक्ने ठाउँमा नया प्रविधिमा आधारित सिंचाई योजना (पोखरी, थोपा, ड्रिप, लिफ्ट सिंचाई आदि)विकास गर्ने,
- सिंचाई प्रणालीको मर्मत सम्भार र दिगो व्यवस्थापन गर्ने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

सिंचाई उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				०७९\८०	०८०\८१	०८१\८२
बाह्रै महिना सिंचाइ हुने क्षेत्र	प्रतिशत	६.९२	७.९६	९.१५	१०.५२	१२.१०
प्रयोगमा आएका सिंचाइ प्रविधि (सतह, पोखरी, आदि)	प्रकार	३	३	४	४	४
सुचारु सिंचाइ आयोजना	संख्या	४	४	६	८	१४

६. विषय क्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९।८०	२,५५०.००	१,०००.००	१,५५०.००	-	२,५५०.००	-	-	-
२०८०।८१	१,७३६.००	६८१.००	१,०५५.००	-	१,७३६.००	-	-	-
२०८१।८२	१,९४९.००	७६४.००	१,१८५.००	-	१,९४९.००	-	-	-

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
१	सिंचाई मर्मत संभार तथा सुधार	सिंचाई प्रणालीको मर्मत संभार र दिगो व्यवस्थापन गर्ने।	सालबसाली	२,४४५.००	उचित सिंचाइ प्रणालीबाट लाभान्वित हुने
२	टिक्करी सिंचाई योजना अधुरो	सिंचाई प्रणालीको निर्माण	बहुवर्षिय	१,२२४.००	सिंचाइ हुने क्षेत्रमा वृद्धि
३	फलाटे सिंचाई योजना	सिंचाई प्रणालीको निर्माण	बहुवर्षिय	७३३.००	सिंचाइ हुने क्षेत्रमा वृद्धि
४	सिंचाई निर्माण तथा स्तरोन्नती	सिंचाई प्रणालीको निर्माण मर्मत संभार र दिगो व्यवस्थापन गर्ने।	सालबसाली	१,८३३.००	सिंचाइ हुने क्षेत्रमा वृद्धि

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

कृषक, सिंचाई उपभोक्ता संघ तथा सिंचाई सम्बन्धी काम गर्ने संघ संस्था बीच सहकार्य भएको हुने, सिंचाई विकासमा तीनै तहका सरकारको सहकार्य भएको हुने, भएको हुने आदि।

परिच्छेद ४ - सामाजिक क्षेत्र

यस क्षेत्र अन्तर्गत स्वास्थ्य तथा पोषण, शिक्षा, युवा, खेलकुद तथा नवप्रवर्तन, महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण, खानेपानी तथा सरसफाई आदि उपक्षेत्रहरू पर्दछन्। उपक्षेत्रगत विवरण देहाय अनुसार उल्लेख गरिएको छ।

४.१ स्वास्थ्य तथा पोषण

१. पृष्ठभूमि

स्वस्थ मानव जीवनको अति महत्वपूर्ण आधार र मानव विकासको प्रमुख सूचक हो। नेपालको संविधानले आधारभूत स्वास्थ्यलाई मौलिक हकको रूपमा स्थापित गरेको छ। स्वास्थ्य नेपालका तीनै तहका सरकारको प्राथमिकतामा पर्नुका साथै दिगो विकासको लक्ष्यमा समेत समावेश गरिएको छ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: नगरपालिकामा अस्पताल नहुनु, स्वास्थ्य चौकीहरूमा दरबन्दी सबै परिपूर्ति नहुनु, स्वस्थ वीमामा आबद्धता कमजोर हुनु, पोषणको कमी, वैकल्पिक चिकित्सा पद्धति नहुनु आदि।

चुनौती: सबै नागरिकलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको दायरामा ल्याउनु, नगरपालिकामा आधारभूत सुविधा सहितको अस्पतालको निर्माण गर्नु, स्वास्थ्य पूर्वाधारको विकास र जनशक्तिको व्यवस्था गर्नु, सबै नागरिकलाई स्वास्थ्य वीमाको दायरामा ल्याउनु, नागरिकलाई स्वास्थ्य सम्बन्धी चेतना फैलाउनु, वैकल्पिक चिकित्सा पद्धतिको विकास र विस्तार गर्नु आदि।

३. उद्देश्य

आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा सबै नागरिकको पहुँच स्थापित गर्दै स्वास्थ्य सेवालार्ई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउनु।

४. रणनीति

- आधारभूत स्वास्थ्यमा सबै नगरवासीको सहज पहुँचका साथै निःशुल्क स्वास्थ्य सुविधा पुर्याउने।
- सबै स्वास्थ्य संस्थामा स्वास्थ्यकर्मी, वर्थिङ सुविधा, प्रयोगशाला र स्वास्थ्य उपकरणको व्यवस्था गर्ने।
- आयुर्वेदिक तथा अन्य वैकल्पिक स्वास्थ्य सेवा विस्तार गर्ने।
- स्वास्थ्य तथा पोषण सम्बन्धी जनचेतना विकास गर्ने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

स्वास्थ्य उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
औसत आयु	वर्ष	७०	७२	७३	७५	७८
बढिमा आधा घंटाभित्र पैदल सस्थामा पहुँच भएको घरधुरी (गाउँ घर क्लिनिक समेत)	प्रतिशत	८०	८०	८५	९०	१००
प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र\अस्पताल पुग्न लाग्ने औसत समय (पैदल)	मिनेट	६०	६०	४५	४५	३०
पूर्ण खोप	प्रतिशत	८७	८७	९०	९५	१००
पूर्व प्रशुती सेवा ४ पटक प्राप्त गर्ने महिला	प्रतिशत	३०	३०	५०	६०	७५
स्वास्थ्य बीमाको दायरा	प्रतिशत	१०	२०	३५	४०	५०
स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी	प्रतिशत	३०	४०	५०	५५	६०
झाडापखाला संक्रमण दर*	प्रति हजार					
स्वासप्रस्वास संक्रमण दर*	प्रति हजार					
परिवार नियोजनको साधन प्रयोग दर*	प्रतिशत					
स्वास्थ्य संस्था	संख्या	२०	२२	२४	२६	३०
प्रसुती सेवा उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था	संख्या	१०	११	१२	१३	१५
विरामी उपचार बेड संख्या	संख्या	२५	३५	५०	५०	७५

स्वास्थ्य उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
एम्बुलेन्स	संख्या	४	४	६	८	१०
आयुर्वेद तथा अन्य वैकल्पिक स्वास्थ्य संस्था	संख्या	१	१	२	२	३

(*नगरपालिकाले यस सम्बन्धि सूचना तथा तथ्यांक प्राप्त गर्ने प्रबन्ध गरी यहाँ उल्लेख गर्नु पर्ने)

६. विषय स्वास्थ्य उपक्षेत्रको तीवर्षिय खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९/८०	५२,८३५.००	४८,८३५.००	४,०००.००	-	७,३४०.००	४५,०००.००	४९५.००	-
२०८०/८१	५२,८५७.००	४९,३९९.००	३,४६६.००	-	४,९९९.००	४७,३४९.००	५०९.००	-
२०८१/८२	५६,०१८.००	५२,२७३.००	३,७४५.००	-	५,६९२.००	४९,८७४.००	५३२.००	-

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
१	निशुल्क वितरणको लागि औषधी खरिद	निशुल्क स्वास्थ्य सुविधा पुर्याउने।	सालबसाली	३,६६९.००	औसत आयुमा वृद्धि, स्वास्थ्य सेवा स्थितिमा सुधार
२	अस्पताल र स्वास्थ्य चौकीहरुको भवन तथा पूर्वाधार निर्माण	स्वास्थ्य पूर्वाधारको विकास गर्ने	बहुवर्षिय	६,३२०.००	स्वास्थ्य सेवा स्थितिमा सुधार, बिरामी उपचार बेड संख्या

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
३	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम	आयुर्वेदिक तथा अन्य वैकल्पिक स्वास्थ्य सेवा विस्तार गर्ने।	सालबसाली	२,०३८.००	आयुर्वेद तथा अन्य वैकल्पिक स्वास्थ्य सेवा विकास
४	स्वास्थ्य सम्बन्धि व्यवस्थापन र कार्यक्रम संचालन	आधारभूत स्वास्थ्यमा सबै नगरवासीको सहज पहुँच विस्तार गर्ने	सालबसाली	४,४०२.००	स्वास्थ्य सेवामा पहुँच, औसत आयु
५	महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका	आधारभूत स्वास्थ्यमा सबै नगरवासीको सहज पहुँच	सालबसाली	२,८३७.००	पूर्ण खोपमा मद्दत हुने
६	प्रसुती सेवा संचालन भई रहेका मध्ये पुरुष का.स. भएका (जुकेना र जलुके) मा प्रसुतिसेवा व्यवस्थापन खर्च	स्वास्थ्य सुविधा पुर्याउने	सालबसाली	४८९.००	प्रसुती सेवा विस्तार तथा विकास
७	महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविका निःशुल्क विमा कार्यक्रम	स्वास्थ्य सुविधा पुर्याउने	बहुवर्षिय	६७२.००	स्वास्थ्य बीमाको दायरा फराकिलो हुने।
८	एम्बुलेन्स संचालन र व्यवस्थापन खर्च	आधारभूत स्वास्थ्यमा सबै नगरवासीको सहज पहुँच विस्तार	सालबसाली	४,८९९.००	स्वास्थ्य सेवामा पहुँच वृद्धि हुने

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
९	एकीकृत महिला स्वास्थ्य तथा प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रमहरु	प्रजनन स्वास्थ्यमा सुधार	सालबसाली	२१,८०७.००	स्वास्थ्य सेवामा पहुँच वृद्धि हुने
१०	महामारी तथा रोग नियन्त्रण तथा अन्य स्वास्थ्य सम्बन्धि कार्यक्रमहरु	महामारी रोगहरुको रोकथाम एवम् नियन्त्रण गर्ने।	सालबसाली	११३,१४७.००	हामारी रोगहरुको रोकथाम एवम् नियन्त्रणमा सहयोग पुग्ने
११	सर्पदंस केन्द्र कपिलवस्तु सहयोग	स्वास्थ्य सेवा	सालबसाली	४८९.००	स्वास्थ्य सेवामा सहजता पुग्ने
१२	पोषण सम्बन्धि कार्यक्रमहरु सञ्चालन	स्वास्थ्य तथा पोषण सम्बन्धि जनचेतना विकास गर्ने।	सालबसाली	९४९.००	जनस्तरमा जनचेतना विकास हुने।

द. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

स्वास्थ्य सेवाको विकास र बिस्तारमा तीनै तहका सरकार, गैर सरकारी संस्था, निजीक्षेत्रको समन्वय र सहकार्य भएको हुने, स्वास्थ्य बीमाको दायरा बढेको हुने, नागरिकमा पोषण तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी चेतना बढेको हुने आदि।

४.२ शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि

१. पृष्ठभूमि

शिक्षाले मानव जीवनलाई अँध्यारोबाट उज्यालोतर्फ डोर्याउछ। यो मानव विकासमा सूचकाङ्कको महत्वपूर्ण आधार हो। नेपालको संविधानले आधारभूत शिक्षामा प्रत्येक नागरिकको पहुँचको हक स्थापित गर्नुका साथै आधारभूत तहसम्मको शिक्षा अनिवार्य र निःशुल्क एवं माध्यामिक तहसम्मको शिक्षा निःशुल्क हुने व्यवस्था गरेको छ। दिगो विकासका लक्ष्य नं ४ “गुणस्तरीय शिक्षा” को लक्ष्य प्राप्ति यसै क्षेत्रको नतिजामा निर्भर रहन्छ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: सामुदायिक विद्यालयको सिकाई उपलब्धि दर कमजोर हुन, विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला, कम्प्युटर ल्याब नभएको, पुस्तकालयको कमी हुनु, विद्यार्थीको तुलनामा शौचालयको संख्या नहुनु, विद्यालय व्यवस्थापन कमजोर हुनु आदि।

चुनौती: विद्यालयको भौतिक एवं शैक्षिक पूर्वाधारको विकास गर्नु, सिकाई उपलब्धि वृद्धि गर्नु, व्यवहारिक तथा प्राविधिक शिक्षाको विस्तार गर्नु, विद्यालयको व्यवस्थापन सुधार गर्नु आदि।

३. उद्देश्य

आधारभूत तथा माध्यामिक शिक्षामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्दै व्यवहारिक एवं जीवन उपयोगी शिक्षाको विकास गर्नु।

४. रणनीति

- शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार गर्ने।
- प्राविधिक शिक्षामा जोड दिने।
- भर्ना दर सत प्रतिशत पार्ने र कक्षा छाड्ने दर शून्य पार्ने।
- सिकाई दरमा सुधार गर्ने।

५. शिक्षा क्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य

शिक्षाको उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९\८०	२०८०\८१	२०८१\८२
साक्षर जनसंख्या (५ वर्ष माथि)	प्रतिशत	७८	८२	८५	९०	९५

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

शिक्षाको उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
५ देखि १५ वर्षसम्मका विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिका	प्रतिशत	३३	३२.५	२८	२५	२०
प्राविधिक धारका विद्यालय	संख्या	०	०	१	२	३
प्राविधिक शिक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या	संख्या	७५.८०	७८१.००	८०५.००	८१६.००	८४०.००
आधारभूत तहमा खुद भर्ना दर*	प्रतिशत					
कक्षा छोड्ने दर (१-५)*	प्रतिशत					
कक्षा छोड्ने दर (६-८)*	प्रतिशत					
बाल विकास केन्द्रमा भर्ना दर*	प्रतिशत					
अपाङ्गमैत्री पूर्वाधार भएको विद्यालय	प्रतिशत	५	१०	२०	३०	५०
विज्ञान प्रयोगशाला भएको विद्यालय	प्रतिशत	३०	४०	५०	६०	७०
इन्टरनेट सुविधा भएको	संख्या	५०	६०	७५	८०	१००
बालमैत्री सिकाई अबलम्बन गर्ने विद्यालय	प्रतिशत	४०	५०	६०	७०	८०
शिक्षक विद्यार्थी अनुपात*	प्रतिशत					
विद्यार्थी कक्षा कोठा अनुपात*	अनुपात					

(*नगरपालिकाले यस सम्बन्धि सूचना तथा तथ्यांक प्राप्त गर्ने प्रबन्ध गरी यहाँ उल्लेख गर्नु पर्ने)

६. शिक्षा उपक्षेत्रको खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९।८०	३२४,९००.००	३१७,९००.००	७,०००.००	-	-	३१५,९००.००	९,०००.००	-
२०८०।८१	३४१,६४३.००	३३४,२९०.००	७,३५३.००	-	-	३३२,३९१.००	९,२५२.००	-
२०८१।८२	३५९,७८४.००	३५२,०४३.००	७,७४१.००	-	-	३५०,११८.००	९,६६६.००	-

७. शिक्षा उपक्षेत्रका कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
१	शिक्षा व्यवस्थापन	शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार गर्ने	सालबसाली	५,५८५.००	साक्षार जनसंख्यामा वृद्धि हुने।
२	बाह्र कक्षा सम्म निशुल्क शिक्षा व्यवस्थापन	शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार गर्ने	सालबसाली	६,२०४.००	साक्षार जनसंख्यामा वृद्धि हुने।
३	रजिया मा.वि. खा.पा. टंकी निर्माण	शैक्षिक पूर्वाधार निर्माण गर्ने	बहुवर्षिय	१,२४०.००	विद्यालय पूर्वाधारमा सुधार हुने
४	विद्यालय पूर्वाधार निर्माण, मर्मत, सुधार तथा संरक्षण	शैक्षिक पूर्वाधार सुधार गर्ने	सालबसाली	२,९४६.००	विद्यालय पूर्वाधारमा सुधार हुने
५	शैक्षिक अनुदान	शैक्षिक विकास	सालबसाली	४,१८८.००	शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार हुने
६	विद्यालय भवन तथा पूर्वाधार निर्माण	भवन निर्माण	बहुवर्षिय	२०,५४३.००	विद्यालय पूर्वाधारमा सुधार हुने
७	उप मेयर सामाजिक विकास कार्यक्रम-उप मेयर सँग नागरिकको आवज	शैक्षिक विकास	सालबसाली	७,७५५.००	आधारभूत तहमा खुद भर्ना दरमा वृद्धि हुने, साक्षार जनसंख्यामा वृद्धि हुने।

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
८	शैक्षिक निकायहरूमा शिक्षण सहयोग अनुदान	शैक्षिक विकास	सालबसाली	८३७,९४४.००	शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार हुने
९	दिवा खाजा,सिकाइ सामग्री, निशुल्क स्यानिटरी प्याड, निशुल्क पाठ्यपुस्तक, छात्रवृत्ति तथा अन्य शैक्षिक सुधारका कार्यहरू व्यवस्थापन	शैक्षिक विकास	सालबसाली	१३९,९२२.००	शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार हुने

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

नतिजा प्राप्तिका लागि तीनै तहका सरकारको नीतिगत समन्वय भएको हुने, गैर सरकारी संस्था, निजीक्षेत्रसंग सहकार्य हुने, अभिभावक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिको क्षमता विकास भएको हुने आदि।

४.३ युवा तथा खेलकुद

१. पृष्ठभूमि

युवा जनशक्ति देश विकासका लागि अति महत्वपूर्ण मानव श्रोत हुन। युवा विकास र समृद्धि आधार र परिवर्तनका संम्बाहक हुन। खेलकुद शारिरिक तथा मानसिक विकासको महत्वपूर्ण माध्यम हो। युवा शक्तिको उत्पादनशील परिचालनले दिगो विकासका लक्ष्य प्राप्तिसमा युवाको भूमिका महत्वपूर्ण छ भने खेलकुदले स्वस्थ जीवन बिताउन महत्वपूर्ण योगदान गर्दछ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: युवाको उत्पादनशील क्षेत्रमा परिचालन हुन नसक्नु, युवा पलायन बढ्दै जानु, खेलकुदको विकास हुन नसक्नु, अभिभावकहरूमा खेलकुद जागरूकता नहुनु आदि।

चुनौती: युवा उद्यमशिलताको विकास गरी उत्पादनशिल कार्यमा उपयोग गर्नु, आन्तरिक रोजगारी सृजना गरी युवा पलायन रोक्नु, विद्यालय देखिनै खेलकुदको विकास गर्नु, खेलकुद पूर्वाधारको निर्माण गर्नु, व्यवसायिक खेलकुदको विकास गर्नु आदि।

३. उद्देश्य

- ✓ युवामा उद्यमशिलता विकास गरी आन्तरिक रोजगारी बढाउनु।
- ✓ व्यवसायिक खेलकुदको विकास गर्नु।

४. रणनीति

- युवाको व्यवसायिक सीपको विकास गर्ने।
- युवाको सीप एवं दक्षताको उत्पादनशिल उपयोग गर्ने।
- खेलकुद पूर्वाधारको विकास गर्ने।

५. शितगंगा नगरपालिकाको युवा तथा खेलकुद उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य

युवा तथा खेलकुद उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९\८०	२०८०\८१	२०८१\८२
कबर्ड हल तथा खेलकुद मैदान	संख्या	२५	२६	२९	३०	३२

युवा तथा खेलकुद उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
खेल मैदान भएका विद्यालय	प्रतिशत	५	७	२०	३०	६०
नगर स्तरीय खेलकुद आयोजना (वार्षिक)	पटक	१	१	१	१	१

६. विषय क्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९/८०	३,४००.००	१,८००.००	१,६००.००	-	१,६००.००	१००.००	१,७००.००	-
२०८०/८१	२,९४३.००	१,८५३.००	१,०९०.००	-	१,०९०.००	१०५.००	१,७४८.००	-
२०८१/८२	३,१६०.००	१,९३७.००	१,२२३.००	-	१,२२३.००	१११.००	१,८२६.००	-

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
१	युवाहरूको लागि खेलकुद तथा युवा लक्षित कार्यक्रम (राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड र मेयर तथा उपमेयर कप समेत)	व्यवसायिक खेलकुदको विकास गर्नु	सालबसाली	४,९६९.००	व्यवसायिक खेलाडी विकास हुने
२	नगर स्तरीय अधुरो खेल मैदान निर्माण रजिया	खेलकुद पूर्वाधारको विकास	बहुवर्षिय	२,४४५.००	खेलकुद मैदान विकास हुने

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
३	विक्रम खेल मैदान स्तरोन्नती	खेलकुद पूर्वाधारको विकास	बहुवर्षिय	१,२२४.००	खेलकुद मैदान विकास हुने
४	उपल्लीखण्ड खेल मैदान निर्माण	खेलकुद पूर्वाधारको विकास	बहुवर्षिय	२४४.००	खेलकुद मैदान विकास हुने
५	रातामाटा टुडीखेल मञ्च व्यवस्थापन	खेलकुद पूर्वाधारको विकास	बहुवर्षिय	६२१.००	खेलकुद पूर्वाधारको विकास हुने

द. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

खेलकुद विकासमा तीनै तहका सरकारको नीतिगत समन्वय तथा सहकार्य भएको हुने, खेलकुद पूर्वाधारको विकास भएको हुने, खेलकुद प्रति विद्यालय, अभिभावक, निजीक्षेत्र सबैको सकारात्मक सोचको विकास भएको हुने आदि।

४.४ महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण

१. पृष्ठभूमि

सबै वर्ग, लिङ्ग, जात जाति, समुदाय र क्षेत्रको समानुपातिक विकास विना नगरपालिकाको विकास हुन सक्दैन। नेपालको संविधानले पनि सबै वर्ग, लिङ्ग र समुदायको हकको सुनिश्चित गर्दै समावेशी विकास एवं सहभागितालाई आत्मसात गरेको छ। संविधानको यसै मर्म र राष्ट्रको नीति एवं प्राथमिकता अनुरूप शितगंगा नगरपालिकाले पनि समावेशी विकास र सहभागिता एवं सामाजिक सुरक्षाको नीति अवलम्बन गरेको छ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: महिला तथा पिछडिएका जात जाति वर्ग समुदायमा आफ्नो अधिकार प्रतिबारे चेतना जगाउन नसकिनु, महिला तथा महिला तथा समावेशी वर्ग लक्षित बजेट कम विनियोजन गरिनु, सम्पत्ति तथा श्रोत साधनमा महिलाको कानुनी अधिकार स्थापित गराउन नसकिनु, नेतृत्व तहमा महिला, वञ्चितिकरणमा परेका वर्ग र समुदाय, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित, जनजातिहरू तथा लक्षित वर्गको समावेशीकरण र सहभागितामा अपेक्षित रूपमा बढाउन नसकिनु, सामाजिक असमानता विद्यमान रहनु आदि।

चुनौती: लैङ्गिक हिंसा तथा विभेद रोक्नु, सामाजिक रुढिवादी सोचमा परिवर्तन ल्याउनु, समावेशी नेतृत्वको विकास गर्नु, महिला तथा पछाडी परेका र पारिएका वर्गको क्षमता विकास गर्नु आदि।

३. उद्देश्य

सबै लिङ्ग, वर्ग, जाति तथा क्षेत्रको समावेशी विकास र सहभागिता सुनिश्चित गर्नु।

४. रणनीति

- नगरपालिका भित्रका महिला, पिछडिएको वर्ग, दलित, मुस्लिम, मधेशी, अल्पसंख्यक, जनजाति तथा अन्य लक्षित समुदायको क्षमता विकास गरी समावेशी सहभागिता बढाउने,
- क्षमता विकास गरी नेतृत्व तहमा समावेशी प्रतिनिधित्वको विकास गर्ने,
- बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, असक्त, अपाङ्गता भएका आदिको संरक्षण एवं सामाजिक सुरक्षाको व्यवस्था गर्ने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
नगरपालिका अन्तर्गतका उपभोक्ता समिति, संघ सस्था आदिमा महिला तथा लक्षित वर्गको समावेशी सहभागिता	प्रतिशत	४०	४०	५०	५५	६०
लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धी घटना*	संख्या					
परिचयपत्र प्राप्त अपांगता भएका व्यक्ति*	संख्या					
जेष्ठ नागरिक ज्ञान केन्द्र तथा बृद्धाश्रम*	संख्या					
सामाजिक सुरक्षाबाट लाभान्वित व्यक्ति*	संख्या					
बाल विवाह*	प्रतिशत					
नगरपालिका भित्र बाल क्लव	संख्या	१५	१७	१९	२१	२३
नगरपालिका भित्र आमा समूह	संख्या	१४	१८	२२	२३	२५
सामाजिक सुरक्षामा आवद्ध*	संख्या					

(*नगरपालिकाले यस सम्बन्धि सूचना तथा तथ्यांक प्राप्त गर्ने प्रबन्ध गरी यहाँ उल्लेख गर्नु पर्ने)

६. महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण उपक्षेत्रको खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९/८०	१८,०००.००	१८,०००.००	-	-	१६,२००.००	१,८००.००	-	-
२०८०/८१	१२,९३०.००	१२,९३०.००	-	-	११,०३६.००	१,८९४.००	-	-
२०८१/८२	१४,३८२.००	१४,३८२.००	-	-	१२,३८७.००	१,९९५.००	-	-

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
१	दलितका वर्गको लागि आवश्यकता अनुसारका कार्यक्रम संचालन	क्षमता विकास गरी समावेशी प्रतिनिधित्वको विकास गर्ने,	सालबसाली	२,४४५.००	लक्षित वर्गको समावेशी सहभागिता
२	जनजाती लागि आवश्यकता अनुसारका कार्यक्रम संचालन	लक्षित समुदायको क्षमता विकास गरी समावेशी सहभागिता बढाउने	सालबसाली	१,२२४.००	लक्षित वर्गको समावेशी सहभागिता
३	अपाङ्गको लागि आवश्यकता अनुसारका कार्यक्रम संचालन	अपाङ्ग संरक्षण तथा क्षमता विकास गर्ने	सालबसाली	१,२२४.००	परिचयपत्र प्राप्त अपाङ्गता भएका व्यक्ति
४	महिलाहरुको लागि आवश्यकता अनुसारका कार्यक्रम संचालन (एकल महिला समेत) महिला विकास शाखा मार्फत	महिला संरक्षण तथा क्षमता विकास गर्ने	सालबसाली	३,६६९.००	महिलाको समावेशी सहभागिता
५	बाल संजाल क्षमता विकास कार्यक्रम	बालबालिका संरक्षण तथा क्षमता विकास गर्ने	सालबसाली	१,२२४.००	नगरपालिका भित्र बाल क्लव
६	देउराली र प्रगती शिल अपाङ्ग उत्थान समाजको कार्यालय व्यवस्थापन	अपाङ्ग संरक्षण तथा क्षमता विकास गर्ने	सालबसाली	४८९.००	लक्षित वर्गको समावेशी सहभागिता
७	युवा उद्यमशिता कार्यक्रम	आय आर्जन वृद्धि गर्ने	सालबसाली	२,४४५.००	लाभान्वित संख्या
८	नगर भित्रका ३५ वर्ष माथिका एकल महिला र ४० वर्ष	नागरिक सुरक्षा	सालबसाली	३,६६९.००	सामाजिक सुरक्षाबाट लाभान्वित व्यक्ति

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
	माथिका एकल पुरुषलाई मासिक भत्ता				
९	नगर भित्रका "ग" वर्गका अपाङ्गहरुलाई मासिक भत्ता वितरण	नागरिक सुरक्षा	सालबसाली	२,४४५.००	सामाजिक सुरक्षाबाट लाभान्वित व्यक्ति
१०	जेष्ठ नागरिक ८४ औं वर्षगाठ सम्मान कार्यक्रम	नागरिक सुरक्षा	सालबसाली	१४,६७४.००	जेष्ठ नागरिक ज्ञान केन्द्र तथा बृद्धाश्रम
११	दिदि बहिनीसँग उप-प्रमुख कार्यक्रम	सामाजिक सुरक्षा	सालबसाली	६,११५.००	महिला तथा लक्षित वर्गको समावेशी सहभागिता
१२	सामाजिक सुरक्षा, घटना दर्ता तथा राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण सम्बन्धि कार्यक्रम र व्यवस्थापन	सामाजिक सुरक्षा	सालबसाली	५,६८९.००	सामाजिक सुरक्षामा आवद्ध, लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धी घटना

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

निजीक्षेत्र र सरोकारवाला संघ संस्था नागरिक समाज सँग सहकार्य भएको हुने, तीनै तहका सरकारको नीतिगत समन्वय र कार्यक्रम संचालनमा सहकार्य बढेको हुने, अधिकारवादी संघ संस्थाहरुको क्षमता र सहयोग बढेको हुने आदि।

४.५ खानेपानी तथा सरसफाई

१. पृष्ठभूमि

खानेपानी मानव जीवनको अनिवार्य आवश्यकता हो। स्वच्छ खानेपानी र सरसफाइ स्वस्थ जीवनयापनका अपरिहार्य आवश्यकता हुन। नेपालको संबिधानले नागरिकको खानेपानी तथा सरसफाइमा पहुचलाई मौलिकहकको रूपमा लिएको छ। खानेपानी तथा सरसफाई शितगंगा नगरपालिकाको प्राथमिकताको विषय हो।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या:, खानेपानीका श्रोतको पर्याप्त उपयोग नहुनु, संचालित खानेपानीका आयोजनाहरूको व्यवस्थापन र मर्मत सम्भार कमजोर हुनु, पानी शुद्धीकरण गरी वितरण गर्न नसकिनु, सरसफाईको चेतना सबै नागरिकसम्म पुर्याउन नसकिनु, आदि।

चुनौती: सबै घर परिवारलाई पाइपद्वारा पानीको सुविधा पुर्याउनु, गुणस्तरीय तथा शुद्ध खानेपानीको वितरण गर्नु, एक घर एक कम्तीमा एक चर्पीको व्यवस्था गर्नु, सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना जगाउनु, आदि।

३. उद्देश्य

सबै नागरिकमा स्वच्छ खानेपानी र सरसफाईको पहुँच सुनिश्चित गर्नु,।

४. रणनीति:

- सबै घर परिवारलाई स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था गर्ने,
- खानेपानीको आपूर्ति, मर्मत सम्भार र दिगो व्यवस्थापनमा सरोकारवाला संघसंस्थाहरूसंग सहकार्य गर्ने,
- सरसफाईलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गर्ने,
- सबै घर परिवारमा चर्पीलाई अभियानको रूपमा संचालन गर्ने।

५. विषय उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

खानेपानी तथा सरसफाई उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९\८०	२०७९\८०	२०८०\८१
पाइपबाट बितरित खानेपानी उपभोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	७४.३	७५	७७	७८	८०

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

खानेपानी तथा सरसफाई उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०७९/८०	२०८०/८१
निजीधारा जडान गर्ने परिवार	प्रतिशत	२२	२४	२७	२९	३१
पानी शुद्धीकरण गरी प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	३०	३१	३५	३७	३८
शौचालय भएको घरधुरी	प्रतिशत	९६.९	९७	९७.१	९७.५	९८
सेफिट ट्यांकी वा ढलमा जोडिएको चर्पी भएका घरधुरी	प्रतिशत	२	२.४	२.७	३	३.३
सार्वजनिक शौचालय	संख्या	१०	१२	१४	१६	१८
ल्याण्डफिल्ड साइट	संख्या	२	२	३	३	३
सरसफाईको चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन (वार्षिक)	पटक	१४	१६	१८	२०	२२

६. खानेपानी तथा सरसफाई उपक्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९।८०	८,२००.००	४,१००.००	४,१००.००	-	-	२,०००.००	६,२००.००	-
२०८०।८१	८,४७८.००	४,२१५.००	४,२६३.००	-	-	२,१०४.००	६,३७४.००	-
२०८१।८२	८,८७६.००	४,४०४.००	४,४७२.००	-	-	२,२१६.००	६,६६०.००	-

७. खानेपानी तथा सरसफाई अन्तर्गतका आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत	अपेक्षित नतिजा
१	विभिन्न खा.पा. मर्मत	स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था गर्ने	सालबसाली	४,६५३.००	स्वच्छ खानेपानीको उचित व्यवस्थापनमा सहयोग पुगेको हुने।
२	सिमलपानी भाडगाउ" खा.पा.	स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था गर्ने	बहुवर्षिय	१,५५१.००	स्वच्छ खानेपानीको उचित व्यवस्थापन र वितरणमा सहयोग पुगेको हुने।
३	संचालित विद्युतिय लिफ्ट खानेपानी योजनाको विद्युत महशुल भुक्तानी (७५ प्रतिशत)	स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था गर्ने	सालबसाली	६,२०४.००	स्वच्छ खानेपानीको उचित व्यवस्थापन र वितरणमा सहयोग पुगेको हुने।
४	विभिन्न लिफ्ट खानेपानी योजना मोटर मर्मत तथा खरिद	स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था गर्ने	सालबसाली	३,१०२.००	स्वच्छ खानेपानीको उचित व्यवस्थापन र वितरणमा सहयोग पुगेको हुने।
५	शिनपा ३ को हस्पिटल नजिकको पधेरा व्यवस्थापन गर्ने	स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था गर्ने	सालबसाली	१,८६२.००	स्वच्छ खानेपानीको उचित व्यवस्थापन र वितरणमा सहयोग पुगेको हुने।
६	राजीफा"ट खा.पा. अधुरो	स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था गर्ने	बहुवर्षिय	१,५५१.००	स्वच्छ खानेपानीको उचित व्यवस्थापन र वितरणमा सहयोग पुगेको हुने।
७	बहखोर खानेपानी ठूलाढुङ्गे	स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था गर्ने	सालबसाली	३११.००	स्वच्छ खानेपानीको उचित व्यवस्थापन र वितरणमा सहयोग पुगेको हुने।
८	खानेपानी सेवा विस्तार तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम (तल्लो रानीबासे खा.पा. आ। शितगंगा(१२	स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था गर्ने	बहुवर्षिय	६,३२०.००	स्वच्छ खानेपानीको उचित व्यवस्थापन र वितरणमा सहयोग पुगेको हुने।

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत	अपेक्षित नतिजा
	तल्लो टिकरीचुरेटेटोला अर्घाखाँची)				

द. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

तीनै तहका सरकारको नीतिगत समन्वय भएको हुने, निजीक्षेत्र तथा विभिन्न सरोकारवाला संघसंस्थाहरूको समन्वय र सहकार्य भएको हुने आदि।

परिच्छेद ५ - पूर्वाधार क्षेत्र

पूर्वाधार क्षेत्र अन्तर्गत भवन, आवास, बस्ती तथा शहरी विकास, सडक तथा यातायात व्यवस्था, जलस्रोत, विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जा, सूचना तथा सञ्चार, उपक्षेत्रहरू पर्दछन्। उपक्षेत्रगत मध्यमकालीन खर्च संरचना निम्नानुसार छ।

५.१ भवन, आवास, बस्ती तथा शहरी विकास

१. पृष्ठभूमि

आवास मानिसको आधारभूत हो भने व्यवस्थित बस्ती विकास तथा सहरीकरणले सहरी पूर्वाधारको विकास गर्न र सहरी सौन्दर्यलाई कायम गर्न मद्दत गर्दछ। संविधानले आवासलाई मौलिक हकको रूपमा स्थापित गरेको छ। दिगो विकास लक्ष्य नं ११ मा “दिगो शहर र बस्ती” सम्बन्धी लक्ष्य प्राप्तिसमा यस क्षेत्रको भूमिका महत्वपूर्ण छ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: नगरपालिकाको भू उपयोग योजना नुहुँदा जथाभावी बस्ती विकास हुनु, सबै बस्तीमा न्यूनतम पूर्वाधार नपुगनु, राष्ट्रिय भवन संहिता अनुसार घरहरू निर्माण नहुनु आदि।

चुनौती: भू उपयोग नीति तर्जुमा गरी व्यवस्थित शहरी विकास योजना तयार गर्नु, व्यवस्थित बस्ती विकास गरी सहरी पूर्वाधारको विकास गर्नु, भवन आचार संहिता पालना गराउनु, जथाभावी जग्गाको खण्डीकरण र घडेरीकरण रोक्नु आदि।

३. उद्देश्य:

व्यवस्थित सहरीकरण गर्नु।

४. रणनीति

- भू उपयोग नीति र सहरीकरण योजना तर्जुमा गरी पूर्वाधारयुक्त एकिकृत बस्ती विकास गर्ने।
- भवन मापदण्डको पूर्ण पालन गर्ने, गराउने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

भवन, आवास, बस्ती तथा शहरी विकास उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
आफ्नै घर भएका परिवार	प्रतिशत	९६.९	९७	९७.२	९७.६	९८
भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण सम्बन्धी दक्ष जनशक्ति*	संख्या					
भवन संहिता अनुसार निर्माण भएका भवन तथा संरचना*	प्रतिशत	११.९	१२.६	१३.३	१४	१४.७
आफ्नै भवन भएका वडा कार्यालय संख्या	संख्या	४	६	८	१०	१४
आधारभूत पूर्वाधार सहितको व्यवस्थित बजार	संख्या	१४	१६	२०	२२	२४
एकिकृत बस्ती	संख्या	०	०	१	२	४

(*नगरपालिकाले यस सम्बन्धि सूचना तथा तथ्यांक प्राप्त गर्ने प्रबन्ध गरी यहाँ उल्लेख गर्नु पर्ने)

६. भवन, आवास, बस्ती तथा शहरी विकास उपक्षेत्रको खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९/८०	४५,३००.००	८,०००.००	३७,३००.००	-	१०,०१०.००	३५,२९०.००	-	-
२०८०/८१	४३,९४८.००	५,४४९.००	३८,४९९.००	-	६,८१८.००	३७,६८१.००	-	-
२०८१/८२	४६,७६२.००	६,११६.००	४०,६४६.००	-	७,६५३.००	३९,९९३.००	-	-

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
१	नगरपालिका भवन थप कार्य, सभा हल र कम्पाउण्ड वाल निर्माण (संघीय समपुरक)	भवन निर्माण	बहुवर्षिय	२०,०८३.००	नगरपालिकाको आधारभूत पूर्वाधार सहितको व्यवस्थित भवन हुने
२	वडा कार्यालयहरूको भवन तथा पूर्वाधार निर्माण	भवन निर्माण	बहुवर्षिय	६०,३३५.००	आफ्नै भवन भएका वडा कार्यालयहरू हुने
३	अन्य निकायहरूको भवन तथा पूर्वाधार निर्माण	भवन निर्माण	बहुवर्षिय	५,३७१.००	निकायगत भवन संख्या
४	खरको छाना विस्थापन कार्यक्रम प्रतिघर रु ४० हजारका दरले	विभिन्न	बहुवर्षिय	१९,५६५.००	खरको छाना भएको घरमा कमि आउने
५	सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम	भौतिक संरचना	बहुवर्षिय	३०,६५६.००	"आधारभूत पूर्वाधार सहितको व्यवस्थित बजार

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

भू उपयोग नीति तर्जुमा भई कार्यान्वयन भएको हुने, निजीक्षेत्र, सरोकारवाला संघसंस्था र समुदायको सहयोग प्राप्त भएको हुने आदि।

५.२ सडक तथा यातायात व्यवस्था

१. पृष्ठभूमि

सडक यातायात मानव जीवनलाई सहज बनाउने एक महत्वपूर्ण आधार हो भने सम्पूर्ण आर्थिक तथा सामाजिक विकासको पूर्वाधार हो। सडक यातायात राष्ट्रिय प्राथमिकताको साथै शितगंगा नगरपालिकाको पनि प्राथमिकताको विषय हो।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: सडक मापदण्डको पालन नहुनु, सडक निर्माणमा वातावरणीय पक्ष उपेक्षित हुनु, सडकको नियमित मर्मत सम्भार र स्तरोन्नति हुन नसक्नु, सडक क्षेत्रको अतिक्रमण हुनु, धेरै नागरिकहरू सार्वजनिक यातायात साधनको पहुँचबाट टाढा हुनु आदि।

चुनौती: सबै वडा केन्द्र, महत्वपूर्ण पर्यटकीय स्थल र बस्तीहरूमा सडक र यातायातको पहुँच पुऱ्याउनु, वातावरण मैत्री सडक निर्माण गर्नु, सडक निर्माणमा अन्तर सरकार समन्वय र सहकार्य गर्नु, बनेका सडकको स्तरोन्नति गरी सर्वयाम बनाउनु, सडकको नियमित मर्मत सम्भार र दिगो व्यवस्थापन गर्नु, सबै बस्तीबाट बढीमा आधा घण्टाको पैदल दूरीमा सर्वयाम सार्वजनिक यातायातको व्यवस्था गर्नु आदि।

३. उद्देश्य

नगरपालिकाका सबै वडा केन्द्र र मुख्य बस्तीहरूमा सर्वयाम यातायातको सुविधा विस्तार गर्नु।

४. रणनीति

- सबै वडा केन्द्र र मुख्य टोल तथा बस्तीहरूमा मापदण्डयुक्त सडक सञ्जाल विस्तार गर्ने,
- भएका सडकको स्तरोन्नति तथा सडकको नियमित मर्मत सम्भार र दिगो व्यवस्थापन गर्ने,
- आवश्यकता अनुसार सडक पुल र झोलुङ्गे पुलको निर्माण गर्ने,
- सबै वडा केन्द्र तथा मुख्य बस्तीहरूमा सार्वजनिक बस सञ्चालनको व्यवस्था गर्ने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

सडक तथा यातायात उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
बढिमा आधा घंटाको पैदल दुरीमा सार्वजनिक यातायातमा पहुंच भएका नागरिक	प्रतिशत	६०	७०	८०	८५	९०
सर्बियाम सडकबाट जोडिएका वडा केन्द्र	संख्या	६	८	१०	१२	१४
कच्ची सडक	कि.मी.	६५०	६७५	७००	८००	९००
कालोपत्रे सडक, लोकमार्ग	कि.मी.	१४	२५	३५	४५	५६
बस पार्क	संख्या	९	१०	११	१२	१३
झोलुङ्गे पुल	संख्या	४०	४३	४८	५१	५५

७. सडक तथा यातायात व्यवस्था उपक्षेत्रको खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९/८०	२०४,९५०.००	६,३५०.००	१९८,६००.००	-	९,७५०.००	१४६,७००.००	४३,०००.००	५,५००.००
२०८०/८१	२११,२१२.००	४,५४७.००	२०६,६६५.००	-	६,६४१.००	१५४,३६३.००	४४,२०८.००	६,०००.००
२०८१/८२	२२२,७२५.००	५,०६१.००	२१७,६६४.००	-	७,४५५.००	१६२,५९६.००	४६,१७४.००	६,५००.००

८. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत	अपेक्षित नतिजा
१	ठाडा अमराइ जुकेना देउराली ऐरावती सडक स्तरोन्नती (पतञ्जली मार्ग) म्याचिङ्ग (प्रदेश सरकार)	सडक स्तरोन्नती	बहुवर्षिय	६२,९४१.००	सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती हुने

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत	अपेक्षित नतिजा
२	भेडामारा सिमलपानी बौरी भाडगाउ चिदिचौर हुदै चोलारानी ढाव पावरा विक्रम सडक म्याचिङ्ग (प्रदेश सरकार)	सडक स्तरोन्नती	बहुवर्षिय	६२,९४१.००	सडक स्तरोन्नती हुने
३	सितापुर सुवर्णखाल नेटापोखरा सडक (सहिद यज्ञ मिन स्मृती मार्ग) स्तरोन्नती म्याचिङ्ग (सडक बोर्ड नेपाल)	सडक स्तरोन्नती	बहुवर्षिय	२७,४८२.००	सडक स्तरोन्नती हुने
४	सातमारा लाहापे सिलिङ्ग खोला चिदिचौर सडक (संघीय सरकार)	सडक स्तरोन्नती	बहुवर्षिय	३१,३२२.००	सडक स्तरोन्नती हुने
५	चाकला हरे बहखोर पाकुरी धानखोला सडक	सडक स्तरोन्नती	बहुवर्षिय	३१,६०५.००	सडक स्तरोन्नती हुने
७	अर्घाखाँची जिल्ला सितडगना(१२ कुडुलदेखि थानगैरीसम्म सडक स्तरोन्नती	सडक स्तरोन्नती	बहुवर्षिय	१५,८०३.००	सडक स्तरोन्नती हुने
८	विभिन्न सडकहरु र पुल मर्मत तथा स्तरोन्नती	सडक स्तरोन्नती	सालबसाली	२६,५४७.००	सडक स्तरोन्नती हुने
९	मुलावारी टोडकी कचरे साउनेथुम पदमार्ग निर्माण	पदमार्ग	बहुवर्षिय	७,९०२.००	पदमार्ग व्यवस्थापनमा सहयोग पुग्ने
१०	सडक हेरालु व्यवस्थापन	सडक सुरक्षा	बहुवर्षिय	१,८९६.००	सडकको उचित व्यवस्थापन भएको हुने
११	झोलुङ्गेपुल समपुरक कोष	हिडडुल सहज	बहुवर्षिय	३,६६९.००	झोलुङ्गे पुल व्यवस्थापनमा सहयोग पुग्ने
१२	विभिन्न रुटमा यातायात संचालन अनुदान	पूर्वाधार विकासमा टेवा	सालबसाली	४,८९१.००	सार्वजनिक यातायातमा पहुँच अभिवृद्धिमा सहयोग पुग्ने
१३	मुसियांगरंकश झो.पु. शितगंगा ७(९ ऐरावती	झो.पु निर्माण	बहुवर्षिय	१८,९६३.००	झोलुङ्गे पुल निर्माण हुने

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत	अपेक्षित नतिजा
	झिमरुक झो।पु शितगंगा ७(ऐरावती(१ दोवाटो झो.पु. बडहरे घाट झो.पु. सितखोला दमारवेशी खैरनी घाट झो.पु. शितगंगा(७ शितगंगा नगरपालिका अर्घाखाँची				
१४	अन्य पूर्वाधार	पूर्वाधार विकास	सालबसाली	३४२,९२५.००	विभिन्न पूर्वाधार विकास हुने
	जम्मा			६३८,८८७.००	

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

सडक निर्माणमा तीनै तहका सरकार समन्वय भएको हुने, सडक व्यवस्थापन र अतिक्रमण रोक्न नागरिकको सहयोग प्राप्त भएको हुने आदि।

५.३ विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जा

१. पृष्ठभूमि

उर्जा मानव जीवनयापनको महत्वपूर्ण आधार सामाजिक आर्थिक विकासको महत्वपूर्ण पूर्वाधार हो। यो राष्ट्रिय प्राथमिकताको क्षेत्र हो भने दिगो विकासको लक्ष्यमा नं ७ मा पनि यसलाई समेटिएको छ। ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: सबै टोल तथा बस्तीमा राष्ट्रिय प्रसारण प्रणालीबाट विद्युत् पुर्याउन नसकिनु, वैकल्पिक उर्जाको विकास गर्न नसक्दा खाना पकाउन परम्परागत उर्जा(दाउरा)को प्रयोगले बन जंगलमा दबाव बढ्दै जानु, विद्युतको प्रयोग उत्पादनशिल क्षेत्रमा प्रयोग गराउन नसकिनु आदि।

चुनौती: सबै बस्तीमा राष्ट्रिय विद्युत प्रसारण सेवाबाट विद्युत विस्तार गराउनु, विद्युत तथा गोबर ग्यासको उपभोग बढाई दाउराको प्रयोग कम गर्नु, माइक्रो हाइड्रो, सोलार तथा अन्य वैकल्पिक उर्जाको उत्पादन र प्रयोग बढाउनु आदि।

३. उद्देश्य

सबै नागरिकमा विद्युत तथा उर्जाको पहुँच पुर्याउनु।

४. रणनीति

- सबै बस्तीमा विद्युत पुऱ्याउने,
- सोलार लगायत अन्य वैकल्पिक उर्जाको विकास गर्ने।

५. उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जा उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
इन्धनको रूपमा दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	९४	९३	९२	९१	९०
विद्युत पहुँच भएको परिवार	प्रतिशत	६६.८	६७	६८	७०	७३
सोलार प्रणाली जडान भएको परिवार	संख्या	२,५४२	२,६१८	२,६९७	२,७७८	२,८६१
एल.पी. ग्यास प्रयोग गर्ने परिवार	संख्या	४१०	४२०	४३१	४१०	४२०

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जा उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
वायो ग्यास प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	संख्या	१४	१७	२०	१४	१७

६. विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जा विषय क्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९/८०	९००.००	९००.००	-	-	-	९००.००	-	-
२०८०/८१	९४७.००	९४७.००	-	-	-	९४७.००	-	-
२०८१/८२	९९८.००	९९८.००	-	-	-	९९८.००	-	-

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
१	नवीकरणीय ऊर्जा प्रवधि जडान (वायो ग्याँस र विद्युतीय चुलो र सुधारिएको चुलो र सौर्य ऊर्जा)	उर्जा व्यवस्थापन	बहुवर्षिय	२,८४५.००	सोलार प्रणाली जडान भएको परिवार, वायो ग्यास प्रयोग गर्ने परिवार संख्या, एल.पी. ग्यास प्रयोगमा वृद्धि हुने

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

विद्युत प्राधिकरण, वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र र अन्य उर्जा सम्बन्धि सस्थासंग समन्वय र साझेदारी भएको हुने, विद्युत पोल र लाइन तान्न नागरिकको सहयोग प्राप्त भएको हुने, खाना पकाउन सुधारिएको चुलो, गोबर ग्यास दिको प्रयोग बढेको हुने आदि।

५.४ सूचना तथा सञ्चार

१. पृष्ठभूमि

सूचना तथा संचार मानव जीवन प्रणालीको अभिन्न अङ्गको रूपमा स्थापित हुनुका साथै सूचना संचार आर्थिक, सामाजिक तथा मानवीय विकासको महत्वपूर्ण पक्ष हो। नेपालको संविधानले पनि सूचनाको हकलाई प्रत्याभूत गरेको छ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: ईन्टरनेट सबैको पहुँच सबैतिर नहुनु र महंगो हुनु, अझै धेरै नागरिक रेडियो तथा टि.भी. तथा पत्रपत्रिकाको प्रयोगको दायराबाट बाहिरै हुनु, सबै वडा र नगरपालिका कार्यालयमा सूचना संजालीकरण हुन नसक्नु आदि।

चुनौती: सूचना पहुँच विस्तार गर्नु, ईन्टरनेट सुविधा सबै बस्तीमा पुऱ्याउनु, स्थानीय एफ.एम स्टेशन निर्माण गरी सबै नागरिकमा सूचनाको पहुँच विस्तार गर्नु, नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाहरु अनलाइन प्रणालीमा आवद्ध गर्नु, सार्वजनिक स्थलहरुमा निशुल्क वाईफाई सुविधा विस्तार गर्नु आदि।

३. उद्देश्य

सबै नागरिकलाई सूचनाको प्रयोगबारे सुसूचित गर्दै संचार साधनको पहुँच विस्तार गर्नु।

४. रणनीति

- स्थानीयस्तरमा संचार माध्यमको विकास गरी यसको प्रयोग बढाउने।
- नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाहरु विद्युतीय प्रणालीमा आवद्ध गरी अनलाइन सेवा प्रदान गर्ने।

५. शितगंगा नगरपालिकाको विषय उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

सूचना तथा सञ्चार उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९\८०	२०८०\८१	२०८१\८२
टेलिभिजन जडान भएका परिवार	संख्या	३,०६०	३,३६६	३,७०३	३,०६०	३,३६६
रेडियो प्रयोग गर्ने परिवार	संख्या	४,८५९	५,१०२	५,३५७	४,८५९	५,१०२

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

सूचना तथा सञ्चार उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
मोबायल प्रयोगकर्ता जनसंख्या (१६ वर्ष वा सो भन्दा माथी)	प्रतिशत	९१	९२	९४	९५	९६
स्थानीय पत्रिका प्रकाशन	संख्या	१	१	१	१	१
इन्टरनेट जडान गर्ने परिवार	प्रतिशत	५	७	२०	३०	३५
नगरपालिका तथा वडाहरुले प्रदान गर्ने अनलाईन सेवा	प्रतिशत	१०	१०	१५	२०	२५

६. विषय क्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९/८०	१,०००.००	१,०००.००	-	-	१,०००.००	-	-	-
२०८०/८१	६८१.००	६८१.००	-	-	६८१.००	-	-	-
२०८१/८२	७६४.००	७६४.००	-	-	७६४.००	-	-	-

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
१	संचार तथा सुशासन सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरु	सुशासन	बहुवर्षिय	२,४४५.००	नगरपालिका तथा वडाहरुले प्रदान गर्ने अनलाईन सेवा विस्तार हुने

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

तीनै तहका सरकारको नीतिगत समन्वय भएको हुने, दुर सञ्चार तथा अन्य निजी सेवा प्रदायक सस्थाहरूसंग समन्वय र सहयोग प्राप्त भएको हुने, सूचना सम्प्रेषणमा नागरिक समाज, स्थानीय संघसस्था सहयोग गरेको हुने आदि।

परिच्छेद ६ - वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

वन, जैविक विविधता, जलाधार व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण, विपद् व्यवस्थापन दिगो विकासका महत्वपूर्ण आधार हुन। यस क्षेत्र अन्तर्गत वन, वातावरण, जैविक विविधता, जलाधार संरक्षण तथा विपद् व्यवस्थापन उपक्षेत्रहरु पर्दछन।

६.१ वन, वातावरण, जलाधार व्यवस्थापन तथा जैविक विविधता संरक्षण

१. पृष्ठभूमि

मानव र प्रकृति बीच अन्योन्याश्रित सम्बन्ध छ। त्यसकारण वन, वातावरण, जलाधार व्यवस्थापन तथा जैविक विविधता संरक्षणले मानव र प्रकृति बीचको अन्तरसम्बन्धलाई विकास गर्दै वातावरणीय सन्तुलन, जलवायु परिवर्तन अनुकूलता वृद्धि गर्दै नागरिकको आय तथा रोजगारी वृद्धि गर्न ठूलो भूमिका खेल्दछ। वन, जैविक विविधता, जलाधार आदि शितगंगा नगरपालिकाका महत्वपूर्ण प्राकृतिक श्रोत भएकोले यसको दिगो व्यवस्थापन नगरपालिकाको प्राथमिकताको विषय हो।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: वनको अतिक्रमण बढ्दै जानु, विकास र वातावरण बीच अन्तरसम्बन्ध कमजोर हुँदै जानु, वातावरण संरक्षणमा जनचेतनाको कमी हुनु, जलाधार क्षेत्रको उचित संरक्षण हुन नसक्नु, जैविक विविधता घट्दै जानु, जलवायु परिवर्तनका नकारात्मक असर देखिँदै जानु आदि।

चुनौती: वन क्षेत्रको वैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्नु, विकास र वातावरण बीच सन्तुलन कायम गर्नु, जलवायु परिवर्तनमा अनुकूलता सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्नु, जैविक विविधता तथा जलाधारको संरक्षण गर्नु आदि।

३. उद्देश्य

प्राकृतिक श्रोतको दिगो व्यवस्थापन र उपयोग गर्नु।

४. रणनीति

- वनको वैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्ने।
- जैविक विविधता, जलाधार तथा वातावरण संरक्षण गर्ने।
- वन तथा वातावरण संरक्षणमा समुदायको सहभागिता बढाउने।

५. उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

वन, वतावरण, जैविक विविधता तथा जलवायु परिवर्तन उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९\८०	२०८०\८१	२०८१\८२
वन क्षेत्र	प्रतिशत	७८	७८	७९	७९	८०
सामुदायिक तथा कबुलियति वन क्षेत्र*	हेक्टर					
सामुदायिक तथा कबुलियति वन समूह	संख्या	७	७	८	९	१०
वनजन्य उद्योग	संख्या	४	४	१०	१५	२०
वनजन्य उद्योग व्यवसायबाट सृजित रोजगारी	संख्या	२०	४०	८०	१००	१००
वातावरण संरक्षण सम्बन्धि जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन (वार्षिक)	पटक	१	२	४	५	५
जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि सचेतना कार्यक्रम संचालन (वार्षिक)	पटक	२	२	४	६	६

(*नगरपालिकाले यस सम्बन्धि सूचना तथा तथ्यांक प्राप्त गर्ने प्रबन्ध गरी यहाँ उल्लेख गर्नु पर्ने)

६. वन, वतावरण, जलाधार व्यवस्थापन तथा जैविक विविधता संरक्षणको विषय उपक्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९\८०	६,६००.००	३,७००.००	२,९००.००	-	२,९००.००	३,७००.००	-	-
२०८०\८१	५,८६८.००	३,८९३.००	१,९७५.००	-	१,९७५.००	३,८९३.००	-	-
२०८१\८२	६,३१८.००	४,१०१.००	२,२१७.००	-	२,२१७.००	४,१०१.००	-	-

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
१	फोहोर मैला तथा ढल व्यवस्थापन	सरसफाई सुधार	सालबसाली	९७७.००	दल व्यवस्थापनमा सुधार हुने
२	नगरपालिकाको डम्पीङ्ग साईड व्यवस्थापन	सरसफाई सुधार	बहुवर्षिय	१,२२४.००	डम्पीङ्ग साईड व्यवस्थित भएको हुने
३	सेवा र परामर्श खर्च (खोला आईड्रइ र योजना डिपिआर)	सुशासन	बहुवर्षिय	४,८९१.००	खोला व्यवस्थापन
४	दिगो वन व्यवस्थापन, आयोजना अनुगमन तथा संस्थागत सुदृढिकरण सम्बन्धि कार्यक्रमहरु	वातावरण संरक्षण	बहुवर्षिय	११,६९४.००	वन क्षेत्र, जलाधार क्षेत्रको संरक्षणमा सहयोग पुग्ने

द. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

वन तथा वातावरण व्यवस्थापनमा तीनै तहका सरकार, वन उपभोक्ता समूहहरूसँग समन्वय र सहकार्य भएको हुने, जलाधार संरक्षण, जैविक विविधता संरक्षण, वातावरण संरक्षण तथा फोहोर मैलाको व्यवस्थापनमा सरोकारवाला संघसंस्था तथा नागरिकहरुबाट सहयोग भएको हुने आदि।

६.२ विपद् व्यवस्थापन

बाढी, पहिरो, नदी कटान, चट्याङ्ग, महामारी जस्ता विपद्जन्य घटनाबाट शितगंगा नगरपालिकाले वर्षेनी ठुलो धन जनको क्षति व्यहोर्ने गरेको छ। विपदले विकासलाई पछाडि धकेल्ने र मानवीय जीवन प्रणालीमा नै ठुलो असर पर्ने हुँदा यसको उचित व्यवस्थापन अति जरूरी छ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान हुन नसक्नु, विपद् व्यवस्थापनमा सबै सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गर्न नसकिनु, विपद्बाट जोगिने बारे जनचेतना नहुनु, उद्धार सामग्री भण्डारणको व्यवस्था नहुनु, बाढी पूर्व सूचना प्रणाली जडान नहुनु आदि।

चुनौती: विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्सकन गर्नु, विपद् प्रतिरोधी भौतिक संरचना निर्माण गर्नु, भवन आचार संहिता पालना गराउनु, विपद् जोखिम क्षेत्रको वस्ति सुरक्षित क्षेत्रमा स्थानान्तरण गर्नु, विपद् उद्धारका लागि सरोकारवाला संघसंस्थाहरूसँग सहकार्य गरी परिचालन गर्नु आदि।

३. उद्देश्य

विपद्को प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्नु।

४. रणनीति

- विपद् प्रतिकार्य योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्नुका साथै विपद् जोखिम र यसबारे बच्ने उपायवारे जागरण अभियान संचालन गर्ने,
- जोखिमयुक्त क्षेत्रमा बस्ती बस्न नदिने तथा भएका बस्ती स्थानान्तरण गर्ने,
- भवन आचार संहिताको पालन गराउने,
- सरोकारवाला सबै संघ संस्थाहरूको परिचालन गरी विपद् उद्धार र पुर्नस्थापना गर्ने।

५. विषय उप क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

विपद् व्यवस्थापन उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
नगरपालिकाका विपद् सम्बन्धी क्रियाशिल संयन्त्र र समिति	संख्या	५	६	८	१०	१५

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

विपद् व्यवस्थापन उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१
जोखिमयुक्त स्थानमा बसोवास गर्ने परिवार*	संख्या					
जोखिमबारे जनचेतना कार्यक्रम संचालन (वार्षिक)	पटक	१	२	३	३	५
विपद्बाट भएको धन, जनको क्षति (वार्षिक)	मानिसको मृत्यु संख्या					
	क्षति रु हजार					
सुरक्षित खुला क्षेत्र र स्थान	संख्या	३०	३५	५०	६०	७०
विपद् सम्बन्धी तालिम प्राप्त स्वयंसेवक	संख्या					

(*नगरपालिकाले यस सम्बन्धि सूचना तथा तथ्यांक प्राप्त गर्ने प्रबन्ध गरी यहाँ उल्लेख गर्नु पर्ने)

६. वन, वतावरण, जलाधार व्यवस्थापन तथा जैविक विविधता संरक्षण उपक्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९।८०	६,०००.००	४,०००.००	२,०००.००	-	६,०००.००	-	-	-
२०८०।८१	४,०८७.००	२,७२५.००	१,३६२.००	-	४,०८७.००	-	-	-
२०८१।८२	४,५८८.००	३,०५९.००	१,५२९.००	-	४,५८८.००	-	-	-

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
१	विपद व्यवस्थापन कोष	राहत	सालबसाली	४,८९१.००	विपद व्यवस्थापनमा सहयोग पुग्ने
२	औषधी उपचार सहायता	राहत	सालबसाली	३,६६९.००	राहत उपलब्ध हुने
३	आर्थिक सहायता	राहत	सालबसाली	१,२२४.००	राहत उपलब्ध हुने
४	तार जाली खरिद	विपदको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने	बहुवर्षिय	४,८९१.००	उच्च जोखिमयुक्त स्थानको व्यवस्थापनमा सहयोग पुग्ने

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

तीनै तहका सरकार, सर्वसाधारण नागरिक र स्वयंसेवी संस्था र व्यक्ति र सुरक्षा निकायको सहकार्य भएको हुनेछ।

परिच्छेद ७ - संस्थागत विकास तथा सुशासन

७.१ संस्थागत विकास तथा सुशासन

१. पृष्ठभूमि

स्थानीय तह भनेको नागरिकको नजिक र अग्र भागमा रहेको सरकार हो। यसले विकास र सेवा प्रवाहमा सुशासन कायम गरी नागरिक सन्तुष्टि प्रदान गर्दै लोकतन्त्रका जग मजबुत गर्न पार्न महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दछ। यसक्षेत्र अन्तर्गत नीति कानून, योजना तर्जुमा, आयोजना अनुगमन मूल्यांकन, सुशासन, संगठनात्मक विकास तथा सेवा प्रवाह, श्रोत व्यवस्थापन आदि विषय पर्दछन।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: दरबन्दी अनुसारको पदपूर्ति हुन नसक्नु, तीनै तहका सरकार बीच समन्वय कमजोर हुनु, आवश्यकताको आधारमा कर्मचारीको क्षमता विकास हुन नसक्नु, पर्याप्त कानून, निर्देशिका तथा मापदण्डहरू बनी नसक्नु, नियमित घुम्ती सेवा, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण गर्न नसकिनु, आबधिक योजना तथा क्षेत्रगत योजनाहरू तर्जुमा गर्न नसकिनु, स-साना टुक्रे योजनाको संख्या बढ्दै जानु, सूचकको आधारमा अनुगमन हुन नसक्नु, विकास आयोजनाले लक्षित उपलब्धि हासिल गर्न नसक्नु, तथ्यांक आधार कमजोर हुनु, सेवा प्रवाह प्रभावकारी नहुनु आदि।

चुनौती: नगरपालिकाको स्वमूल्यांकनमा उत्कृष्ट नतिजा प्राप्त गर्नु, नगरपालिकाका सबै सेवाहरूलाई विद्युतीय प्रणालीमा आबद्ध गरी अनलाइन सेवा प्रदान गर्नु, नतिजामुखि योजना तथा अनुगमन एवं मूल्यांकन प्रक्रिया अवलम्बन गर्नु, बढ्दो भ्रष्टाचार एवं बेरुजू नियन्त्रण गर्नु, न्यायिक समितिको क्षमता विकास गरी मुद्दाको फछ्यौट हुन लाग्ने समय घटाउनु, आदि।

३. उद्देश्य

सुशासन प्रवर्द्धन गर्नु।

४. रणनीति

- नगरपालिकाको सेवालार्ई अनुमान योग्य, पारदर्शी, जवाफदेही र प्रभावकारी बनाउने,
- आन्तरिक राजस्वमा वृद्धि गर्ने,
- बलियो तथ्यांक आधार तयार गरी योजना तथा अनुगमन प्रणाली सुदृढ गर्ने,
- सेवा प्रवाहलाई विद्युतीय प्रणालीमा आबद्ध गरी अनलाइन सेवा प्रदान गर्ने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

संस्थागत विकास तथा सुशासन उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
नगरपालिकाको स्वमूल्यांकनमा प्राप्त अंक*	प्रतिशत					
नागरिक सन्तुष्टि*	प्रतिशत					
दरवन्दी अनुसार रिक्त कर्मचारी*	संख्या					
तर्जुमा भएका कानून, नीति, योजना, मापदण्ड*	संख्या					
नगरपालिकामा क्रियाशील गैसस\अगैसस\तथा विकास सझेदार*	संख्या					
नगरपालिका अन्तर्गत नीतिगत संयन्त्रहरु*	संख्या					
सार्वजनिक सुनुवाई (वार्षिक)*	संख्या					
सामाजिक परीक्षण	पटक	१	१	१	१	१
नगरपालिकामा दर्ता भएको गुनासोको सम्बोधन	प्रतिशत	६०	६५	७०	७५	८०
न्यायिक समितिबाट फछ्यौट मुद्दा	प्रतिशत	७३.८१	७४	७८	८०	८५
न्यायिक समितिबाट अदालत पठाइएका मुद्दा*	संख्या					
नगरपालिकाका वडा कार्यालय भवन*	संख्या	२	५	८	१०	१४
क्षमता विकास तालिममा सहभागी जनप्रतिनिधि र कर्मचारी *	संख्या					
नगरपालिकाको वार्षिक आन्तरिक आय	रकम रु करोडमा	२.५८	२.५०	३.५०	३.९०	४.५०

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

संस्थागत विकास तथा सुशासन उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
नगरपालिकाको विकास खर्च	प्रतिशत	२९.९१	३१.१७	३०.८२	३०.९६	३०.९३
नगरपालिकाको बेरुजु	रकम रु हजारमा	६८,२००	५४,५६०	४३,६४८	३४,९१८.४	२७,९३४.७२
स्थानीय गौरवका आयोजना*	संख्या					
उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन भएका आयोजनाको अनुपात*	प्रतिशत					
समयमा सम्पन्न योजना कार्यक्रमको अनुपात*	प्रतिशत					
अनलाइन प्रणालीमा आबद्ध सेवा *	प्रतिशत					
लक्षित वर्गमा विनियोजित बजेट*	प्रतिशत					
सेवा प्रवाहकोलागि औसत लागने समय	घण्टा	२.५	२	२	१.७५	१.५
वार्षिक प्रगति	प्रतिशत	८०	८४	८८	९३	९७
ई-हाजिरी लागु गरिएका नगरपालिका र अन्तर्गतका शाखा र वडाहरु *	प्रतिशत					
अनुगमन गरिएका आयोजना/कार्यक्रम*	प्रतिशत					

(*नगरपालिकाले यस सम्बन्धि सूचना तथा तथ्यांक प्राप्त गर्ने प्रबन्ध गरी यहाँ उल्लेख गर्नु पर्ने)

६. संस्थागत विकास तथा सुशासन उपक्षेत्रको खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०७९।८०	१४४,२००.००	१४३,७००.००	५००.००	-	८,२००.००	१३६,०००.००	-	-
२०८०।८१	१४८,६८७.००	१४८,३४६.००	३४१.००	-	५,५८७.००	१४३,१००.००	-	-
२०८१।८२	१५७,००४.००	१५६,६२९.००	३८३.००	-	६,२७०.००	१५०,७३४.००	-	-

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
१	सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण	सुशासन	सालबसाली	१,२२४.००	सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण बाट नगरपालिकामा दर्ता भएको गुनासोको सम्बोधन हुने
२	विभिन्न ऐन कानून निर्माण	सुशासन	सालबसाली	१,२२४.००	तर्जुमा भएका कानून, नीति, योजना, मापदण्ड तयार हुने
३	करदाता शिक्षा संचालन	सेवा प्रवाह	सालबसाली	१,२२४.००	सेवा प्रवाहमा सुधार हुने
४	न्यायीक समिति व्यवस्थापन तथा तालिम	सुशासन	सालबसाली	२,४४५.००	न्यायिक समितिबाट फछ्यौट मुद्दामा सहयोग हुने, क्षमता विकास तालिममा जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको सहभागिता हुने
५	जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, र अन्य संस्था को क्षमता विकास कार्यक्रम	क्षमता विकास	सालबसाली	३,६६९.००	जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको क्षमता विकास हुने
६	मेशिनरी औजार खरिद	क्षमता विकास	बहुवर्षिय	१,२२४.००	नगरपालिकाको क्षमता सुधार हुने

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि (शुरु र समाप्ति)	कूल लागत (रु. हजारमा)	अपेक्षित नतिजा
७	भूमिहिन तथा अव्यवस्थीत वसोवासीको व्यवस्थापनमा कर्मचारी तलव, कार्यालय व्यवस्थापन तथा थप सुविधा	सेवा प्रवाह	सालबसाली	२,४४५.००	नागरिक सन्तुष्टि तथा उचित सेवा प्रवाह भएको हुने
८	उपभोक्ता हित सम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धि र वजार अनुगमन	क्षमता विकास	सालबसाली	४८९.००	नागरिक सन्तुष्टि तथा सेवा प्रवाह
१०	आय फिर्ता (प्राकृतिक श्रोतको र रजिष्ट्रेसन दस्तुर)	विभिन्न	सालबसाली	६,११३.००	आन्तरिक आय व्यवस्थापन भएको हुने
१२	चालु खर्च तर्फ (उपभोग तथा संचालन व्यवस्थापन) को जम्मा बजेट (नगरपालिका)	विभिन्न	सालबसाली	४२९,८३४.००	नगरपालिकाको उपभोग तथा संचालनको उचित व्यवस्थापन हुने

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

तीनै तहका सरकार बीच समन्वय र सहकार्य भएको हुने, नागरिक समाज र सरोकारवाला संघसंस्थाहरुको सहयोग भएको हुने, संघीय निजामती सेवा ऐन तर्जुमा भएको हुने आदि।

अनुसूचीहरू

अनुसूची १: कार्यक्रम तथा आयोजनाको प्राथमिकीकरण तथा साङ्केतिकरणको आधार तथा प्रक्रिया

१. प्राथमिकीकरण लागि विषय क्षेत्र तथा उपक्षेत्र निर्धारण

आयोजना/कार्यक्रमलाई देहायअनुसार पाँच वटा प्रमुख विषय क्षेत्र तथा उपक्षेत्रमा वर्गीकरण गरी र प्राथमिकता निर्धारण गर्नुपर्नेछ :

क्र.सं.	प्रमुख क्षेत्र	उपक्षेत्र
१	आर्थिक क्षेत्र	(क) कृषि (ख) पशुपंक्षी (ग) सिंचाइ (घ) उद्योग, वाणिज्य तथा व्यवसाय (ङ) पर्यटन तथा संस्कृति, (च) भूमि व्यवस्था तथा सहकारी (छ) श्रम तथा रोजगारी
२	सामाजिक क्षेत्र	(क) स्वास्थ्य तथा पोषण (ख) शिक्षा, भाषा, कला तथा साहित्य (ग) खानेपानी तथा सरसफाइ (घ) महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशीकरण, (ङ) युवा, खेलकुद तथा नवप्रवर्तन, (च) सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण
३	पूर्वाधार क्षेत्र	(क) भवन, आवास तथा बस्ती विकास (ख) सडक, पुल तथा यातायात (ग) जलश्रोत, जलविद्युत् तथा स्वच्छ ऊर्जा (घ) सूचना तथा सञ्चार प्रविधि
४	वन तथा वातावरण	(क) वन, भू-संरक्षण तथा जैविक विविधता (ख) वातावरण संरक्षण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन (ग) विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन
५	सुशासन तथा संस्थागत विकास	(क) नीति, कानून, न्याय तथा सुशासन (ख) सङ्गठन तथा क्षमता विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन र सेवा प्रवाह (ग) राजस्व तथा स्रोत परिचालन (घ) तथ्याङ्क प्रणाली, योजना र विकास व्यवस्थापन

२. प्राथमिकता निर्धारणका लागि अङ्क भार

प्राथमिकीकरणका लागि सबै क्षेत्रमा लागू हुने गरी छ वटा सामान्य आधार तय गरिएका छन् भने प्रत्येक क्षेत्रका लागि छुट्टाछुट्टै दुईवटा क्षेत्रगत आधार तय गरिएको छ। सामान्य आधारलाई कुल ७० अङ्क र क्षेत्रगत आधारलाई कुल ३० अङ्क राखिएको छ। प्रत्येक आधारमा आयोजना/कार्यक्रमलाई अङ्क प्रदान गर्दा देहायअनुसार अङ्क प्रदान गरिनेछ।

क्र.सं.	योगदान	शीर्षक	अङ्क		
			पूर्णाङ्क (१५)	पूर्णाङ्क (१०)	पूर्णाङ्क (५)
१	प्रत्यक्ष र उच्च योगदान गरेमा	अति उत्तम	१५	१०	५
२	अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान गरेमा	उत्तम	१०	६	३
३	कम वा सामान्य योगदान गरेमा	सामान्य	५	३	१
४	योगदान नपुग्याएमा	न्यून	०	०	०

३. प्राथमिकताक्रम निर्धारण

आयोजना/कार्यक्रमको प्राथमिकता निर्धारण गर्दा सबै क्षेत्रमा लागू हुने पाँच वटा सामान्य आधारहरूमा अङ्क प्रदान गर्नुपर्ने र प्रत्येक क्षेत्रका लागि सम्बन्धित क्षेत्रका दुईवटा आधारमा अङ्क प्रदान गर्नुपर्नेछ। यसरी सामान्य र क्षेत्रगत आधारहरूबाट प्राप्त अङ्क जोडी कुल प्राप्ताङ्क निर्धारण गर्नुपर्नेछ। कुल प्राप्ताङ्कमा आयोजना/ कार्यक्रमलाई प्राप्त अङ्कको आधारमा देहाअनुसार प्रथम प्राथमिकता प्राप्त (Priority 1 – P1) र द्वितीय प्रथमिकता प्राप्त (Priority 2 – P2) गरी २ वटा प्राथमिकता क्रममा वर्गीकरण गरिनेछ।

क्र.स.	कुल प्राप्ताङ्क	प्राथमिकता क्रम
१	७५ वा सो भन्दा बढी अङ्क भएमा	पहिलो (P1)
२	७५ भन्दा कम अङ्क भएमा	दोस्रो (P2)

नोट : माथि उल्लेख गरिएको आधार बमोजिम वर्गीकरण गर्दा कुनै क्षेत्रमा दुई तिहाई भन्दा बढी कार्यक्रम/ आयोजना P1 अन्तर्गत परेमा P1 हुनको लागि आवश्यक न्यूनतम अङ्क परिमार्जन गरी प्राथमिकीकरण वा स्तरीकरण (Ranking) गरिनेछ।

४. प्राथमिकता निर्धारणका आधार

(क) सामान्य आधार

१. चालु आवधिक योजनाको फराकिलो आधारको समावेशी आर्थिक वृद्धिको लक्ष्य प्राप्तिसमा योगदान पुऱ्याउने (१५ अङ्क)

क	निम्न विषयहरूमा प्रत्यक्ष तथा उच्च योगदान पुऱ्याउने - स्थानीय उत्पादन - स्थानीय आय वृद्धि	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रूपमा योगदान पुऱ्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरूमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुऱ्याउने	न्यून

२. स्थानीय तहको प्राथमिकता वा तुलनात्मक लाभका क्षेत्रमा योगदान पुऱ्याउने: (१० अङ्क)

क	स्थानीय तहको प्राथमिकता वा तुलनात्मक लाभ भएका प्रमुख दुई क्षेत्रको उत्पादन वा आयवृद्धिमा प्रत्यक्ष वा उच्च योगदान पुऱ्याउने	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रूपमा योगदान पुऱ्याउने	उत्तम

ग	माथिका विषयहरूमा कम वा सामान्य योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

३. दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान पुर्याउने: (१० अङ्क)

क	दिगो विकास लक्ष्यहरूको कुनै लक्ष्य प्रत्यक्ष तथा उच्च योगदान पुर्याउने	अति उत्तम
ख	दिगो विकास लक्ष्यको कुनै लक्ष्यमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	दिगो विकास लक्ष्य कुनै लक्ष्य कम वा सामान्य योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

४. सहभागिताको अवस्था: (१० अङ्क)

क	निम्न क्षेत्र वा संस्थाहरू मध्ये कुनै एकको प्रत्यक्ष वा उच्च सहभागिता रहने - नागरिक समाज, सामुदायिक संस्था, गैरसरकारी संस्था, उपभोक्ता समूह वा सेवाग्राही, वा निजी क्षेत्र	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रूपमा योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरूमा कम वा सामान्य योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

५. समावेशीकरणमा योगदान: (१० अङ्क)

(क) क्षेत्रीय समावेशीकरणमा योगदान (५ अङ्क)

क	६६% भन्दा बढी बस्ती/टोलहरूलाई प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने	अति उत्तम
ख	४०—५९% भन्दा बढी बस्ती/टोलहरूको विकासमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	२५—३९% भन्दा बढी बस्ती/टोलहरूको विकासमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	२५% भन्दा कमी बस्ती/टोलहरूको विकासमा मात्र योगदान पुर्याउने	न्यून

(ख) सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणमा योगदान: (५ अङ्क)

क	सामाजिक र लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण, समानता र सशक्तीकरणलाई प्रत्यक्ष तथा उच्च बढावा दिने	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रूपमा योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरूमा कम वा सामान्य योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

६. आयोजनाको पूर्व कार्य प्रगति, सम्पन्न हुने लाग्ने समय वा कार्यान्वयन तयारी कार्य: (१५ अङ्क)

क	<p>क्रमागत वा सालवसाली आयोजना वा कार्यक्रमको लागि:</p> <ul style="list-style-type: none"> - चालु आ.व. को दोस्रो चौमासिकसम्मको औषत भौतिक तथा वित्तीय प्रगति ८० प्रतिशत वा सो भन्दा माथि रहेको, वा - आगामी आ.व.मा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित रहेको वा <p>नयाँ आयोजनाको लागि : आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य पूरा भएको।</p>	अति उत्तम
ख	<p>क्रमागत वा सालवसाली आयोजना वा कार्यक्रमको लागि:</p> <ul style="list-style-type: none"> - चालु आ.व. को दोस्रो चौमासिकसम्मको औषत भौतिक तथा वित्तीय प्रगति ६० देखि ७९ प्रतिशतसम्म रहेको, वा - आगामी दुई वर्षमा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित रहेको वा <p>नयाँ आयोजनाको लागि : आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य अन्तिम चरणमा रहेको</p>	उत्तम
ग	<p>क्रमागत वा सालवसाली आयोजना वा कार्यक्रमको लागि:</p> <ul style="list-style-type: none"> - चालु आ.व. को दोस्रो चौमासिकसम्मको औषत भौतिक तथा वित्तीय प्रगति ५० देखि ५९ प्रतिशतसम्म रहेको, वा - आगामी तीन वर्षमा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित रहेको वा <p>नयाँ आयोजनाको लागि : आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य भइरहेको।</p>	सामान्य
घ	<p>क्रमागत वा सालवसाली आयोजना वा कार्यक्रमको लागि:</p> <ul style="list-style-type: none"> - चालु आ.व. को दोस्रो चौमासिकसम्मको औषत भौतिक तथा वित्तीय प्रगति ५० प्रतिशत भन्दा कम रहेको, वा - आगामी चार वर्षसम्ममा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित नरहेको वा <p>नयाँ आयोजनाको लागि : आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य नभएको।</p>	न्यून

(ख) क्षेत्रगत आधार

अ. आर्थिक क्षेत्र: कृषि तथा पशुपन्छी, सिँचाइ, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति, संस्कृति तथा पर्यटन, सहकारी तथा गरिबी निवारण आदि।

१. चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान: (१५ अङ्क)

क	<p>चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उच्च योगदान पुर्याउने</p>	अति उत्तम
---	---	-----------

ख	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

२. दिगो विकासको क्षेत्रगत लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान :

(१५ अङ्क)

क	निम्न विषयहरूमा प्रत्यक्ष तथा उच्च योगदान पुर्याउने - दिगो विकासको लक्ष्य ९ (SDG 9) को दिगो समावेशी औद्योगिकीकरण प्रवर्द्धन गर्न, वा - गरिबीको अन्त्य र शुन्य भोकमरीमा, वा - दिगो उपभोग र उत्पादन, वा - समावेशी आर्थिक वृद्धि, वा - आयात प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवर्द्धन गर्न, वा - वस्तु र सेवाको आन्तरिक आपूर्ति व्यवस्थापन गर्न, वा - पर्यटन पूर्वाधार निर्माण र पर्यटक आगमनमा वृद्धि गर्न, वा - मर्यादित कामको प्रवर्द्धन/सुमधुर औद्योगिक सम्बन्ध कायम गर्न, वा	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरूमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

आ. सामाजिक क्षेत्र: स्वास्थ्य तथा पोषण, शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि, युवा तथा खेलकुद, महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण, खानेपानी तथा सरसफाइ आदि।

१. चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान:

(१५ अङ्क)

क	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उच्च योगदान पुर्याउने	अति उत्तम
ख	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य

घ	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान नपुर्याउने	न्यून
---	--	-------

२. दिगो विकासको क्षेत्रगत लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान :

(१५ अङ्क)

क	निम्न विषयहरूमा प्रत्यक्ष तथा उच्च योगदान पुऱ्याउने: <ul style="list-style-type: none"> - दिगो विकास लक्ष्य ३ (SDG 3) को स्वस्थ जीवन प्राप्तिमा लागि बाल मृत्युदर न्यूनीकरण गर्न, वा - मातृ मृत्युदर न्यूनीकरण वा मलेरिया, क्षयरोग, जङ्खब्क्ष्म्क् नियन्त्रण गर्न, वा - दिगो विकास लक्ष्य ४ (SDG 4) को सबैको लागि समावेशी र गुणस्तरीय शिक्षा प्राप्ति गर्न, वा - प्राथमिक एवम् माध्यमिक तहमा छात्रा/छात्रको अनुपात वृद्धि गर्न, वा - नवीन खोज गर्न र प्रविधि प्राप्ति गर्न, वा - दिगो विकासको लक्ष्य ६ (SDG 6) को खानेपानी र सरसफाइ सेवाको उपलब्धताको दिगो सुनिश्चितता गर्न, - लैङ्गिक समानता वा सशक्तीकरण (SDG 5) गर्न, वा - असमानता न्यूनीकरण गर्न, वा - संस्कृति प्रवर्द्धन गर्न, 	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरूमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

(इ) पूर्वाधार क्षेत्र: सडक तथा यातायात व्यवस्था, शहरी विकास, सूचना तथा सञ्चार, जलविद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा र स्थानीय पूर्वाधार आदि।

१. चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान:

(१५ अङ्क)

क	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उच्च योगदान पुर्याउने	अति उत्तम
ख	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य

घ	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान नपुर्याउने	न्यून
---	--	-------

२. दिगो विकासको क्षेत्रगत लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान : (१५ अङ्क)

क	निम्न विषयहरूमा प्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने : - दिगो विकासको लक्ष्य ७ (SDG 7) को दिगो र आधुनिक ऊर्जा सुनिश्चितता गर्न, वा - दिगो विकासको लक्ष्य ९ (SDG 9) को दिगो सडक र अन्य यातायात र सिंचाई सुबिधा बढाउन, वा - दिगो विकासको लक्ष्य ११ (SDG 11) को सुरक्षित, सवल, समावेशी र दिगो शहर विकास गर्न	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष र उल्लेख्य योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरूमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

ई) वन वतावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र: जलाधार संरक्षण, वन तथा भू-संरक्षण, वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, फोहरमैला व्यवस्थापन, विपद् व्यवस्थापन, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण आदि।

१. चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान: (१५ अङ्क)

क	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उच्च योगदान पुर्याउने	अति उत्तम
ख	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

२. दिगो विकासको क्षेत्रगत लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान : (१५ अङ्क)

क	निम्न विषयहरूमा प्रत्यक्ष तथा उच्च योगदान पुर्याउने : - दिगो विकासको लक्ष्य २ (SDG 2) को भोकमरीको अन्त्य, खाद्य सुरक्षा, उन्नत पोषण प्राप्ति र दिगो कृषि प्रवर्द्धन गर्न, वा	अति उत्तम
---	---	-----------

	<ul style="list-style-type: none"> - दिगो विकासको लक्ष्य १५ (SDG 15) को वनको दिगो व्यवस्थापन, भूक्षय रोकथाम, जैविक विविधताको क्षति रोक्न, वा - दिगो विकासको लक्ष्य १३ (SDG 13) को जलवायु परिवर्तन अनुकूलन र वातावरण संरक्षण गर्न, वा - आधुनिक भूमि व्यवस्थापन गर्न वा - विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न 	
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष र उल्लेख्य योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरूमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

(उ) सुशासन तथा अन्य क्षेत्र: मानव संसाधन विकास, संस्थागत क्षमता विकास, स्रोत परिचालन, स्थानीय योजना तथा तथ्याङ्क आदि।

१. चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान: (१५ अङ्क)

क	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उच्च योगदान पुर्याउने	अति उत्तम
ख	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

२. दिगो विकासको क्षेत्रगत लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान: (१५ अङ्क)

क	<p>निम्न विषयहरूमा प्रत्यक्ष तथा उच्च योगदान पुऱ्याउने:</p> <ul style="list-style-type: none"> - दिगो विकास लक्ष्य १६ (SDG 16) को शान्ति सुरक्षा अभिवृद्धि गर्न, वा - सुशासन अभिवृद्धि गर्न, वा - न्यायमा सबैलाई पहुँच बढाउन, वा - जनसंख्या व्यवस्थापन गर्न, वा - योजना तथा तथ्याङ्क प्रणालीमा सुधार र सुदृढीकरण गर्न 	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरूमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

अनुसूची २: मध्यमकालीन खर्च संरचनामा एकिकृत गरिएका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको विवरण

क्र.स.	कार्यक्रम र आयोजनाको नाम
क	आर्थिक विकास
१	सिंचाई अन्तर्गत एकिकृत गरिएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
१.१	सिंचाई निर्माण तथा स्तरोन्नती शिर्षकमा समावेश भएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
	फोर्सल सिंचाई योजना
	आपखोला सिंचाई
	घर्तिसरा सिंचाई
	ढाव सिंचाई योजना
२	पर्यटन तथा संस्कृति प्रवर्द्धन अन्तर्गत एकिकृत गरिएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
२.१	संस्कृतिक सम्पदाहरू मर्मत, संरक्षण तथा व्यवस्थापन शिर्षकमा समावेश भएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
	कालिकामाई मन्दिर संरक्षण
	ठाडा दहमा पानी तान्ने कार्यको व्यवस्थापन गर्न १ जनाको खर्च वार्षिक
२.२	संस्कृतिक सम्पदाहरू निर्माण तथा स्तरोन्नती शिर्षकमा समावेश भएका क्रियाकलाप/आयोजनाहरू
	सुपा देउराली मन्दिर निर्माण पिरापानी
	दलित कुल पुजा मन्दिर
	शिवादह मन्दिर निर्माण
	गुम्वा निर्माण अधुरो
	तारा तेज सहिद पार्क निर्माण
	देउराली मन्दिर पूर्वाधार विस्तार
	माईको थान मन्दिर पूर्वाधार विस्तार
३	भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा वित्तीय सेवा अन्तर्गत एकिकृत गरिएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
३.१	सहकारीहरूको भवन तथा पूर्वाधार निर्माण शिर्षकमा समावेश भएका क्रियाकलाप/आयोजनाहरू
	साझा फुलवारी कृषी सहकारी अधुरो भवन
	गंगाजल कृषि तथा पशु विकास सहकारी अधुरो भवन नि.
	सिद्धारा सहकारी अधुरो भवन निर्माण
	शितगंगा कृषि तथा पशु विकास महिला सहकारी संस्था अधुरो भवन निर्माण
	मगराकोट कृषि तथा पशु विकास सहकारी संस्था अधुरो भवन निर्माण
ख	सामाजिक विकास

क्र.स.	कार्यक्रम र आयोजनाको नाम
१	जनस्वास्थ्य तथा पोषण अन्तर्गत एकिकृत गरिएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
१.१	अस्पताल र स्वास्थ्य चौकीहरूको भवन तथा पूर्वाधार निर्माण शिर्षकमा समावेश भएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
	आखा अस्पताल भवन नि. अधुरो
	सिमलपानी स्वास्थ्य चौकी अधुरो भवन निर्माण
२	शिक्षा, कला भाषा तथा साहित्य अन्तर्गत एकिकृत गरिएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
२.१	विद्यालय पूर्वाधार निर्माण, मर्मत, सुधार तथा संरक्षण शिर्षकमा समावेश भएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
	पाकुरी मा.वि. खानेपानी तथा विद्यालय मर्मत
	सिद्धार्थ आ.वि. विद्यालय मर्मत सुधार
	ज्योती मा.वि. संरक्षण
	सुधा मा.वि. नाली निर्माण
२.२	शैक्षिक अनुदान शिर्षकमा समावेश भएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
	ज्योति भविश्वर क्याम्पस अनुदान
	जनजागृती मा.वि. सिद्धारा अनुदान
	धर्मोदय मा.वि. शिनपा ११ अनुदान
२.३	विद्यालय भवन तथा पूर्वाधार निर्माण शिर्षकमा समावेश भएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
	ज्योति भविश्वर क्याम्पस अधुरो भवन निर्माण
	जनता आ.वि. अधुरो भवन निर्माण
	निर्माणाधिन विद्यालय ५ वटा पुरा गर्न
ग	पूर्वाधार विकास
१	भवन, आवास तथा बस्ती विकास अन्तर्गत एकिकृत गरिएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
१.१	वडा कार्यालयहरूको भवन तथा पूर्वाधार निर्माण शिर्षकमा समावेश भएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
	निर्माणाधिन वडा कार्यालय भवन निर्माण १ वटाको लागि
	थप वडा कार्यालय भवन निर्माण ४ वटाको लागि ९ क्रमागत रुपमा निर्माण गर्ने०
	वडा कार्यालय कम्पाउण्ड निर्माण वडा नं. ८
१.२	अन्य निकायहरूको भवन तथा पूर्वाधार निर्माण शिर्षकमा समावेश भएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
	उद्योग वाणिज्य संघ अधुरो भवन निर्माण
	वि.पी. स्मृती भवन

क्र.स.	कार्यक्रम र आयोजनाको नाम
	मदन आश्रुत स्मृती भवन निर्माण
	थामकोट सामुदायिक भवन
२	सडक, पुल तथा यातायात अन्तर्गत एकिकृत गरिएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
२.१	विभिन्न सडकहरू र पुल मर्मत तथा स्तरोन्नती शिर्षकमा समावेश भएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
	दुङ्गेसेरा टिक्करी मौवावारी खयरभट्टी बनकावास मो.वा. मर्मत
	हरे सिद्धारा लौरी लामाताल सडक स्तरोन्नती
	चाक्ला जुकेना मो.वा.
	ठूलाढुन्गे वंसागर मो.वा.
	सितापुर कैलासे कालिमाटी जुकेना मो.वा.
	डोहोटे नाराखोला सडक स्तरोन्नती
	कल्लेरी जलुके मो.वा. मर्मत
	तीनखण्डे मो.वा. स्तरोन्नती
	हल्दे मोटर बाटो मोड सुधार
	खर्सका मो.वा. मर्मत
	मालिका दासेखर्क मो.वा. स्तरोन्नती
	करेचुली मो.वा.स्तरोन्नती
	खोरमोर मो.वा. स्तरोन्नती
	सुवर्णखाल भेडावारी मो.वा.
	ढाव मुसियान कृषि सडक
	सोल्टी मार्ग निर्माण
	उपल्लो टोल पल्टे डाडा पुल मर्मत
२.२	अन्य पूर्वाधार अन्तर्गत एकिकृत गरिएका क्रियाकलाप-आयोजनाहरू
	विभिन्न कार्यक्रम समपुरक अनुदान
	विभिन्न योजना मर्मत सुधारको लागि मर्मत संभार कोष
	वडा तर्फको जम्मा बजेट
	उप मेयर पूर्वाधार विकास कार्यक्रम
	प्रदेश समपुरक र विशेष अनुदान

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ. व. २०७९/८० -२०८१/८२)

अनुसूची ३: कार्यक्रम तथा आयोजना वा उपक्षेत्रको त्रिवर्षीय खर्च अनुमान तथा प्रक्षेपण, प्राथमिकीकरण र साङ्केतिकरण

अनुसूची ३.१: कार्यक्रम तथा आयोजना वा उपक्षेत्रको प्राथमिकीकरण अङ्क निर्धारण तालिका

(यसको विवरण यसै प्रतिवेदनका साथ संलग्न गरिएको छ।)

अनुसूची ४: मध्यमकालिन खर्च तयारीमा प्रयोग भएका सूचकहरूको स्रोत तथा विश्लेषणको आधार

यस शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयारीमा प्रयोग भएका समष्टिगत, क्षेत्रगत तथा उपक्षेत्रगत उपलब्धि तथा सूचकहरूको तयारी नगरपालिकाको पाश्चचित्र (२०७६), बृहत नगरपालिका विकास गुरुयोजना (२०७६), क्षेत्रगत योजनाहरू, कार्य प्रगति विवरणहरू, बजेट सम्बन्धी दस्तावेजहरूमा उपलब्ध तथ्यांक र जानकारीहरूका आधारमा नगरपालिकाका जन प्रतिनिधि एवं कर्मचारीहरूसँग भएका छलफल तथा विश्लेषणका आधारमा प्रक्षेपण गरी प्रस्तुत गरिएको छ। नगरपालिकाको योजनासँग सम्बन्धित सूचनाहरूको व्यवस्थित अभिलेखिकरण र यस्ता सूचनाहरूको पर्याप्तताको सम्बन्धमा अझै व्यवस्थित कार्य गर्न आवश्यक भएको हुँदा उपलब्ध जानकारीहरूलाई मिल्दो सन्दर्भमा राखी प्रस्तुत गरिएको छ। यसरी सन्दर्भलाई आकलन गर्दा जानकारी जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूसँगको छलफललाई नै मुख्य आधार बनाइएको छ। यहाँ मिल्दो सन्दर्भ मानी गरिएको आधार सूचना र लक्ष्य निर्धारणसँग सम्बन्धित सूचनालाई अन्य तुलना गर्न सकिने आधारहरू प्राप्त हुन सकेमा सोही अनुसार नगरपालिकाले अध्यावधिक गर्नुपर्ने हुन्छ। संभवभएसम्म श्रोत सहित उल्लेख गरी सूचना राखिएको छ। जहाँ पर्याप्त सूचना प्राप्त हुन सकेको छैन त्यस्तो क्षेत्रमा मिल्दो आधारसूचनाका आधारमा अनुमान (prediction) गरिएको छ। अनुमान गरिएको विषयहरू संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट जारी गरिएको मध्यमकालिन खर्च संरचना निर्माण सम्बन्धी मार्गदर्शनसँग सम्बन्धित हुने गरी गरिएको छ। नगरक्षेत्र केन्द्रीत खण्डिकृत सूचना प्राप्त हुन नसक्ने देखिएका विषयमा राष्ट्रिय सन्दर्भलाई आधार मानेर आकलन गरिएको छ। बजेट विनियोजनको सम्बन्धमा नगरपालिकाको श्रोत अनुमान र संघीय सरकारको विनियोजन अभ्यासलाई आधार लिई नगरसभाले तय गरेको प्राथमिकता अनुसार गरिएको छ। नगरपालिकाले आगामी वर्षहरूमा तय गर्ने नीति तथा कार्यक्रमहरूका आधारमा आगामी वर्षका नतिजाहरू निर्भर रहन्छन्।

अनुसूची ५: मध्यमकालिन खर्च तयारीको लागि सम्पन्न भएको कार्यशालाको केही झलकहरू

सन्दर्भ सामग्रीहरू

- स्थानीय तहको मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८
- शितगंगा नगरपालिकाको बृहत नगरपालिका विकास गुरुयोजना, २०७६
- शितगंगा नगरपालिकाको पाश्चिमा, २०७६
- शितगंगा नगरपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७९
- शितगंगा नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७९
- अन्य सम्बन्धित नियम कानूनहरू
- शितगंगा नगरपालिकाको पछिल्लो दुई आर्थिक वर्षहरूको बार्षिक प्रगति विवरण